Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5421 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 25 8 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1903 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՐԱՄԱԶԱՆ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5421

درعلیه ده‌علطه ﴿ آره‌ول ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոյսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	դրս
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆր.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղեկանալ Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Հանդէսը որ կատարուեցաւ կիրակի օր Խաչերէզի Ս. Սահակեանց եկեղեցին եւ յետոյ Գալֆայեան Որբանոցին ու մասրան մէջ, գեղազանցապէս մարդասիրական համեստ գործի մը սկզբնաւորութեան տարեդարձի հանդէսն էր, կրօնային արարողութիւններով նուիրագործուած։ Եւ արդարեւ, երբ աչքի առջեւ բերենք այն նախաձեռնութեան ոգին զոր ի յայտ բերաւ, երեւանը եօթը տարի առաջ, բարեյիշատակ Սրբուհի մայրապետ՝ հիմը դնելու համար հաստատութեան մը ուր պիտի պատսպարուէին ու կրթուէին աղքատիկ ու ընտանեզուրկ աղջիկներ, եւ այն անվհատ ու անձնուէր աշխատանքը զոր իր կեանքին մինչեւ վերջը նուիրեց Որբանոցին զարգացմանը ու լաւագործութեանը համար, կնոջական գործունէութեան կենդանի ու խրատադեցիկ օրինակ մը կը տեսնենք որուն նմանը դանել հազուադէպ է մեր մէջ։ Սրբուհի մայրապետ ա՛յ հարատութիւն ունէր, ո՛չ ուսմունք. կուսակրօն աղջիկ մըն էր, կրօնային–բարեգործական խաչի մը ձգտող, զոր յաջողցաւ իրագործել՝ բարեբարներու շնորհիւ որոնք չշլացան իրենց նպատակը ու ազնկցութիւնը, ինչպէս կը շարունակուին մինչեւ այսօր։ Արժանաւոր լարգանք մըն է որ կը նուիրուի, ամէն տարի, այդ հաստատութեան տարեդարձին օրը, բազմարդիւն մայրապետին յիշատակին որ կ'օրհնուի։

Կիրակի օրը, թէ՛ Պարիզեանական պերճախօս քարոզը՝ առաւօտեան մէջ, եւ թէ յետոյ Որբանոցի սեղանին վրայ տրուած ատենաւոր բանախօսութիւնները դեղեցկապէս վեր առին այս զուտ մարդասիրական գործին ընծայած բարիքները եւ զոյն աւելի լոյս սահմանի մը մէջ դնելու պէտքը, թէ՛ չենքին ընդարձակուելովը եւ թէ՛ Հիւանդանոցի Որբանոցին սանուհիներուն հոն փոխադրուելովը ոբնք խնամակալներուն աշխատութեան գլխաւոր կէտ նպատակին են։ Այս վերջին տրամադրութեան նպատակն է այդ աղջիկները ընակեցնելով Գալֆայեան սանուհիներուն հետ մեկտեղ յարկին տակ, հաւասարապէս ընտելացնել զանոնք առաջինին կեանքի աշխատութիւններու, ձեռագործի, կարուձեւի, խոհանոցի գործերու եւ այլն։ Ահա նպատակայարմար խորհուրդ մը որուն գործադրութիւնը նոր քայլ մը ունել պիտի տայ Գալֆայեան որբանոցին զարգացմանը, ինչ որ համակրութեան ու ազնկցութեան նոր հոսանքներ պիտի ստեղծէ դէպի այդ հաստատութիւնը, քանի որ անոր դեռատի պատսպարեալներուն թիւը բազմապատկուած պիտի տեսնուի։

Տիկիններու խնամակալութիւնը՝ իրեն գործակից ունենալով Թէլէան ու Խաչատուրեան էֆէնդիները, — որոնք Երանուհի մայրապետին հիւանդութեան մէջացին, երբ անկերպարան վիճակի մը մատնուելու վրայ էր Որբանոցը՝ ոյժի փրկարար դեր մը կատարեցին, անոր հակազդութիւնը սանձելով,—այդ հաստատութեան անցողակի օժանդակութիւն մը նուիրելու եռանդէն միայն մղուած չեն ուրեմն։ այլ տեւական, կանոնաւոր ու արդիւնաբեր գործ մը կատարելու կը ձգտին, հիմակուանէն սաստարգոյն թիւով աղջիկներու պատսպարման, դաստիարակութեան ու ձեռագործի վարժութեան անհրաժեշտ ոլորտները հայթայթելու աշխատելով։ Հանրութիւնը, որ առջի վայրկեանէն գնահատեց արդէն այդ խնամակալութեան կազմութիւնը, անդուլ աւելի համակիր վերաբերում մը պիտի ունենայ անոր նպատակներ՝ երբ կը տեսնէ որ բարոյական ու նիւթական պատասխանատուութեան իր բաժինը կընդլայնէ ան, ինքնարերաբար։

Գալֆայեան Որբանոցին հաստատման 37րդ տարեդարձի հանդէսը յարմարագոյն առիթը կ'ընծայէր այս բարի տրամադրութիւնները չեչտելու, որոնց հրապարակումը այնքան հաճելի տրամադրութիւն մը թողուց միտքերու եւ սրտերու վրայ։

Տ. Ա.

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱԱԻ ԽՕՍՔԵՐ

ԿՆՔԱՀԱՅՈՑ ՄԻ՛ ԸԼԼԱՔ

Եթէ բան մը կայ, որուն խելք չեմ կրցած հասցնել, սա է թէ ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ հալիւբը գիտցող, չանուն եռեւէն տարշաւայր վազելով հանդերձ, երբեմն ալ անանկ բաներ կ'ընենք, որոնք մեր քաջկէն սկսելով մինչեւ մեր շնորհքով մարդու անունին վնաս կը բերեն, փոխադարձ ոչինչ առանալով։

Փոխադարձին գաղափարը ամէնէն աւելի զօրաւոր արմատ ձգած է մեր ըմբռնումներուն մէջ, եւ առալ կը շարժինք մեր կեանքի բոլոր ընթացքին մէջ։

Նայեցէ՛ք. ամէնուս ալ գլխուն կըրնայ գալ, կ'ապուշնանք, ուղեղիս իր սովորական ընթացքովը չի գործեր, ամէն բան կը մոռնանք, կարճ խօսքով կը սիրահարինք, ու որպէս թէ չբաւէր ասիկա, կը կատղինք, երբեմն ալ նոյն իսկ անձնասպան կ'ըլլանք. օրավհատեւ փոխադարձի գաղափարին կըրծնած, կը պահանջենք որ մեր դիմացին ալ մեզի պէս ըլլայ, թէեւ անիկա մղուններով հեռու ըլլայ մեր վրայ մտածելէ...։

Մէկու մը նկատմամբ, ամենապարզիկ մէկ բարեացակամութիւն մը ունեցած կ'ըլլանք. ու օր մը երբ անոր մէկ սարքքէն froisser ըլլանք,

—Ասանկ մարդի՞կը..., սա՛ է ըրածս փոխարէնը...

Մարկ կ'ընես մեծ մարդ, կամ ծեր «Թէյդ»իդ խօսքերուն, ու ամուսնանալու կ'ելլես, ու առնելիք աղջկանդ հօրմէն մէկ երկու հարիւր ոսկի կ'ուզես, անունը դրամոփա, որովհետեւ կը մտածես որ այդ մարդուն ըրած բարիքիդ փոխարէն—աղջիկն ալ ատեւով զինքը—հարկաւ բան մը պարտական է. սքանչելի՛ տրամաբանութիւն...։

Վերջապէս մեր կեանքի բոլոր գործերուն մէջ փոխադարձի գաղափարէն խարդախուած կ'ընենք բոլոր աղէկ ու չէշ բաները։

Ու որովհետեւ մենք միշտ երկու ծայրերն ենք, երբեք մէկտեղերը, երբ մրասին կը կարդանք Բասիլն ու Զօլան, համ կ'առնենք լանաա տրմասիէն ու կը փնտռենք ֆրանսացի խոհարարի մը եփած կերակուրները, կը խնդրենք սամպիոնին, ու կը լուացնենք բafkrին սեղանին առջեւը, երբեմն ալ մեր փոխադարձի գաղափարէն «վազ» կ'անցնինք, մէկդի կը դնենք մեր բոլոր շահասիրական նկատումները, ու «աղջ գլուխիս Աւետարանին տակը դնելով»... կնքահայր կ'ըլլանք։

Հիմա՛, ուղղելով խօսքս բոլոր արու ընթերցողներուս,—որովհետեւ սովորութիւն չունիմ flirt ընելու ընթերցողուհիներուս հետ, յոդուածներուն մէջէն—կը հարցնեմ։

— Բարեկամնե՛ր, ի՞նչ շահեցաք մինչեւ հիմա ձեր ըրած կնքահայրութիւններէն, անկեղծօրէն ըսէք, որովհետեւ վատահ եղէք որ չահերուդ բաժնեկից չեմ ըլլար, եւ վնասիդ հոգս չէ...։

Կը մտածեմ որ ամէնուն ալ տալիք պատասխանը մէկ պիտի ըլլայ, կրնաք գուշակել. մնասէն զատ ոչինչ...։

* * *

Լանաք մարդ մըն եմ, օրէ կը վասորկիմ, օրէ կ'ուտեմ, ասունիներս, որոնք չեն մտածեր թէ ես ինչե՛ր կը քաշեմ, կը զանանին, որովհետեւ առաջը կ'ըսէ. «ուտողը չգիտեր, ջարդողը գիտէ». ամէն բան կ'ուզեն, աղուոր տուն, չէնքով շնորհքով կարասի, սքանչելի հագուստ, օրը քանի մը տեսակ կերակուր, ես ի՞նչ գիտեմ, անոնց ուզածներուն վերջը կուգա՞...։ Ու երբ օր մը խօսքը բառադիրը չունէր տիկին տը Ժանթիլէյ։ Ընդհակառակը այդպիսի պայքար մը կը փնտռէր, տարակոյս ամէնէն դէշ չարիքը կը համարէր։ Ատկէ ազատելու համար, կրնար ամէն բանի համակերպիլ։ Իր նայուածքը խստացուց եւ Բոլի ուղղելով իր խօսքը, ըսաւ.

—Կատարելապէս վստահ եղէք իմ վըրան։ Լիւսին համոզելու համար ինչ որ հարկ է՝ պիտի ըսեմ ու ընեմ։

—Ըսել է վստահ ըլլալու եմ յաջողութեանս վրայ, ըսաւ Բոլ ուրախութեամբ։

—Ամէն բանէ առաջ ջանացէք գաղտնապահ ըլլալ եւ բնաւ բան մը մի յայտնէք ձեզի ընծաներէս ամէն անանց որոնք հոս կը գտնուին։ Կը հասկնա՞ք, նոյն իսկ Արմանի մի յայտնէք ձեր ծրագիրը։ Յաջողութեան անհրաժեշտ պայմաններէն մէկն է։

—Ապահով եղէք թէ համ պիտի մնամ։

—Մեր բարեկամներուն մտածանք։ Կը սկսին դիտել մեր խօսակցութիւնը։ Դուակիցներու երեւոյթ չառնենք։

Թէրասը ելան ամէնքն ալ։ Օգը դաղէր, ու ծաղիկները, զովացած գիշերուան դեմիւռէն, հնչալի բոյրեր կ'արձակէին։ Երկինքը լուսաւորներով կը շողշողար, ու ծառախիտ բլուրին վերեւ, որ դէպի Վիլիէ կը տարածուի, լուսինը ցոյց կու տար իր նուրբ ու պայծառ դէմքը։

—Բոզնէս երթալու ատենը չէ՞ եկած, հարցուց պատն Թրէզորիէ։ Այս երիկուն պարահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ, օտարազգի կիներուն պարելը պիտի դիտենք։

—Մինակ գացէք դուք. ես յոգնած եմ քիչ մը։ Դուք ալ գացէք Արման, եթէ կ'ուզէք։

—Ո՛չ չնորհակալ եմ. կը նախընտրեմ ձեզի հետ մնալ։

Ու անարտաւանք, ասոնք բոլորը կ'ընեն ու կ'ախտահոս կարելի եղածին չափ ծախքը չատ ընել, ինքզինքդ «ջոջ» ցուցնել, եւ արդէն կը սպասեն այդ բանին, գրեթէ կը պահանջեն, չեմ գիտեր ի՞նչ իրաւունքով։ Մէկ կէսի մէջ աչքի զարնող խնայողութիւն մը ըրէ, եւ ահա կը սկսին քննադատութիւնները, երբեք նկատի չեն առներ քու կարողութիւնդ. չեն խորհիր որ փոխ առած դրամի մը փոխարէնը չէ որ կը պահանջեն, չէ՛, իրենց եղանակը կ'երգեն։

— Ի՞նչ էր ըրածը էիր, քանոնոց օգնի մը։

Ահա ըրած բոլոր ծախքերուդ փոխարէնը։

Եւ եթէ բաղդէդ ծնող աղան, մեծնայ, ու սկսի իր անառակութիւններուն կամ մարմնական ո եւ է պակասութիւն ունենայ, այդ պարագային՝ ծնողը ինքզինքին կը օրացնեն, ու կը կրկնեն առածը...

— Կամ հարը կամ մարը, կամ ծուռ ու մուռ կնքահայրը։

Ու կը բեռցնեն կնքահօրը վրայ, եթէ ան ոչ թէ ծուռ ու մուռ հապա հեռադրական ձողէ մը աւելի սլացիկ ըլլայ։

Բարեկամներս միտքերնիդ բերէք այս բոլոր ըսածներս եւ աղէկ մը խորհեցէք կնքահայր ըլլալէ առաջ. ինծի՝ ալ ներեցէք որ գլուխիդ ուռեցուցի. բայց ի՞նչ մեղքս պահեմ, հոգիս երած է. հակցողը թա՛ղ հասկնայ...

ՔԱՄԷԼԻՍ

Բերա

ԳԱԼԱՌԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԹՈՒՐԱՊԵԱԼԷ, 6 Յունիս.

Առաջնորդ վարդապետը 1902 յունիս 24ին երբ Վիճակս ոսք դրեց, վերն ասահանի հոգածութիւն մը ցոյց տալ կ'ուզէր թեմական գործերու նկատմամբ։ Այդ երկարաժամանակամիջոցին, միայն մէկ անգամ թեմական ալեւոր մը եղած է Վիճակին մէջ եւ եղած դրամներուն արհամարհական պատասխաններ տուած է։ 1902 Նոյեմ. 12ին Գայպուքէն անդր ժամանեց ժողովուրդը տեսութեան կ'երթար եւ իւրաքանչիւր օք իր խնդիրքը ներկայացնելու կ'աշխատէր։ Տասնեակ խնդիրքներու որոնք միայն հաւաքելու եղաւ իր գործը։ Մանաւանդ ալ անկէ ծեծուելու բաղդին արժանացաւ։ Ծանրընդեղ օրուայ մէջ երկու ոչխար եւ 300 ղրշ.էն աւելի դրամ ծախսուեցաւ իրեն համար՝ եկեղեցիի սեռուկէն։ Իսկ խարդ ալ դիրքեց դանկ մը չտալու երկաթդարձերուն, որոնց մէջ 160է աւելի ուսանողներ կան, կարօտ մեծ մասամբ. տարբ վառարան մը առնու էր դժկամակի՝ դպրոցին համար։ Մկրտութեան մը ժամանակ երբ հարկ եղած լարգանքը ցոյց չի տար Ս. Միւռոնին եւ ծերունի քահանայի կողմէ դիտողութեան կ'ենթարկուի, կը պատասխանէ. «Ես ամէի վեր Միւռոնի սովը կը տիրէ Վիճակին մէջ, սակայն որու հա՛գ, դիմումները անպատասխան կը մնան։

Երեք տարի առաջ Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն երբ Վիճակս այցելեց, տեսնելով Մօլլա-Սիւլէյման գիւղի եկեղեցիի խարխուլ որմերու եւ խարտ քայքայուն վիճակը, իր օգնութիւնը չխնայելու։ Երկու եկեղեցականներ Կարին գալով յիշեալէն առնի յորդորագիր մը եւ Բասեան գաւառը պտտելով 18 ոսկի գումար մը հաւաքեցին. այդ միջոցին Պալեան վարդապետ ալ Կարին կը հասնէր. դրամները Տ. Զաւէն Հայրը կը յանձնէր վերջինին եւ եկիղեցականներու կը յայտարարէ թէ կարող Առաջնորդ մը ունենալուն ալ ուս իրեն օգնութեան չպիտի կարօտին։ Ի՞նչ ըրաւ Առաջնորդը. նախ՝ ինչպէս ըսինք հոգածութիւն ցոյց տուաւ ապա իր ընտրած անձերը ապիկար համարելով դրամները ինքը առաւ, իսկ երբ յիշեալ գիւղացիները տեղւոյս թագական Խորհրդոյ մէջոցաւ Մայիս ամսին դիմում ըրին, հետեւեալ պատասխանը ստացան թէ պակաս մնացը ինք կը հոգայ։

Անցինք ուրիշ խնդրոյ մը, եկեղեցւոյ Ս. Խարտուրդներէն մէկն է Պակը. այդ գաւառին մէջ կարելի է փողով ձեռք բերել. Գարա-Բիլիսէի մէջ կայնի քանի մը ամաւանութիւններ, որոնք ապօրինի ըլլալնուն՝ մինչեւ հարանիի հանդէսի օրը չէին թոյլատրուիր կատարելուն։ Առաջնորդ Տ. Սահակի կողմէ. սակայն ի՞նչ մտքական գաւազան է, որ կատարել կու տայ ապօրինի պակները, երբ առանձին պատգամաւոր Գայաղիա անդամ երթալ անկարող կ'ըլլայ հրաման մը բերել պակելու։

Տեղը եկաւ յիշելու դպրոցներու խնդիրը եւ ուսուցիչներու թշուառութիւնը, ամբողջ 16 ամսուայ ընթացքին .երբ դպրոցին թաղակները Պատրիարքարանէն կը մատակարարուէր՝ կը սատարիլանք 8 էջ. սակայն այժմ երկու էջի երես միայն տեսած ենք։ Պահանջին կէսը կը մնայ անվճար, իսկ միւս կէսը վճարուած է վանքապատկան ցորենով, Օրացոյցի գնորով (հատը 2 ղրշ.ի) եւ խստաւանով։

Լ. ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՇԱՏ ԳԵՏՈՒՆ

(ՆՈՐՈՎԷՊ)

— Կը կարծեմ թէ այսօր նամակ կայ, ըսաւ փոքրիկը, իր տիրուհին երկարելով նոր տարուան առթիւ եկած նամակները։

Վեց չարաթ կար որ տիկին Մօպէռ ապարակապանուհի մը աղջիկը հետը առնելով մեկնած էր գիւղէն։

— Աղջիկս, ադէն ըսած եմ քեզ թէ որ եւ է դիտողութիւն պիտի չընես ինծի բան մը ուսած ատենդ, ըսաւ տիկին Մօպէռ, հանդիսները խանելով։ Ահա, ահա քեզի համար նամակ մը, կարդա՛, ու իմացիր թէ ի՞նչպէս է ծնողդ։

Նամակը վայելուչ էր եւ անուշ հոտոյր. ծաղիկներով զարդարուն թուղթի մը վրայ խնամուած գիրերով գրուած էր։ Հասցէն կարդաց.

«Առ օրիորդ Սէզառին Ժիւլիա Պաւէնկու, սպասուհի Մէպէռ կոմսուհիին։ Կրենէլ փողոց, թիւ 248, Բարիզ։»

Սէզառին իսկոյն իր սենեակը վազեց, ուրախութեամբ պատուեց պահարանը ու կարդաց։

Ցանկարծ լալով սենեակ մտաւ։

— Աւա՛ղ, տիկին, ի՞նչ մեծ դժբաղդութիւն։

— Ի՞նչ կայ որ։

— Խեղճ մայրս մեռա՛ր է ...

— Կարելի՞ բան է։ Երէկ նամակ մը ստացայ հօրմէդ, որուն մէջ կ'ըսէր թէ ամէն բան լաւ կ'երթայ ընտանիքին մէջ։

— Սակայն մեռա՛ր է իմ խեղճ սիրելի մայրս։ Աւասիկ կարդացէք նամակը։

Տիկին Մօպէռ յուզուած՝ առաւ զայն։

Ոչ մէկ կասկած կը թողուր, դժբաղդաբար մանրամասնութիւն չէր պարունակեր։ Սէզառինի եղբայրը ի՛մաթութիւն ըրած էր ասանկ դժբաղդութիւն մը զարդարուն թուղթի վրայ գրելով։ Նամակը հետեւեալ կերպով չարադրուած էր.

« Սիրելի քոյրս,

« Նամակս զգայուն սիրտդ ցաւով պիտի լեցնէ։ Անողոք մահը խլեց մենէ մեր մայրը։ Ո՛վ կոյր մահ, ի՞նչպէս տարկու ճիրաններդ մեր դրովագութ մորը հանդիպեցան։ Մեր արցունքները չկրցան կանգուցնել անգութ սիրտդ։ Մայրերնիս մեկնեցաւ այս աշխարհէն, արքայութեան մէջ իր առաքինութեանց պատուը քաղելու։ Երէկ իրիկուն մտաւ։ Իր վերջին խօսքերը եղան օրհնէնքներ իր տղոց համար։ Տակուն եղիր ցաւին դէմ։ Եւ զարմանալուութեան տխուր տարբերութիւնը վաղը տեղի պիտի ունենայ։ Կը յուսամ որ ալ մէկ բան պիտի արգելէ քեզ ներկայ գտնուելէ։

Եղբայրդ

ՕԿԻԻՄԹ ՊՈՒՆԷՆԿՈՒ։»

—Խեղճ տիկին Պունէնկու, կը խորհէր տիկին Մօպէռ, երբեմն բարով, աղջկանդ մայրը պիտի ըլլամ ասկէ վերը։

* * *

Ժամը երեքին Սէզառին վակոն նըստաւ. գլուխն մինչեւ ուսը սեւ հագած էր։ Սիրաը յուզմունքի ուռած՝ անդադար կուլար։ Ժամը ութին կոտոխուսմբէն բաժնուեցաւ։ Հինգ քառորդ ալ պիտի ճամբորդէր կառքով։ Երկու կին, մօրը դրացուհիներէն, պազարէն կը վերադառնային պարապ կողովներով։

— Բայց կարծեմ չեմ սխալիր, գոչեց կիներէն մէկը, դուք Սէզառին Պունէնկո՞ւն էք։

— Այո՛, մայր Լօրի։

— Լաւ, լաւ։ Ի՞նչպէս էք, ի՞նչու այս անակնկալ ճամբորդութիւնը։

— Մեծ դժբաղդութիւն մը պատահած է։ Մայրս մեռեր է։

— Տէր Աստուած. բայց անկարելի է ասիկա։ Հինգշաբթի օր տեսայ զինքը։ խօսեցանք։ Կատարեալապէս լաւ էր։

— Ա՛ւաղ, սակայն մեռեր է։

—Բայց ա՛յ, ըսաւ միւս կինը, որ ամէն բան կ'իմանար իր ատենին։ Այսօր ինծի ըսին թէ խեղճ տիկին Պունէնկու մեռեր է։

—Չեմ կարծեր, ըսաւ մայր Լօրի, եթէ արկածի մը զոհ գացած է, ատոր բսելիք չունիմ։

—Այս մասին բան մը չեմ դիտեր հեկեկաց Սէզառին։

Ժամը ինուկէսին կառքէն բաժնուեցան։ Տակաւին երկու քիլոմէթր տեղ պէտք էր քալել։ Լուսինը անուշ լոյսով մը լուսաւորած էր փողոցը, տակով ամբարկու տեսարան մը ծառերու կմախքներուն, որոնք կը ճօճէին իրենց ճիւղերը։ Ցանվարի ցուրտ հով մը կը սառեցնէր Սէզառինի անդամները։

Առաջին անգամ ըլլալով լուսաւոր շէրգաց ինքզինքը։ ու մորը վրայ կը խորհէր։ Հոգը կարծես կը դաղար տարբերուն տակ։ Զօրցած ճիւղերուն մէջէն սուլող հովը կարծես կը մռնչէր իր ականջին. «Մայրդ մեռա՛...։»

Խեղճ պզտիկը կ'երեւակայէր եռո գեռ Բարիզը, լեցուն վակոնները ու կը մրմնջէր. «ա՜խ այս մինակութիւնը, այս տառերները։»

Քայլերը կ'արագացնէր։

Վերջապէս հասաւ այն տարահեռին քով, որ ագարակին մէջէն ընակարանը կ'առաջնորդէր։ Պահ մը կանգնեցաւ ու շունչ առաւ։ Սիրաը կը բաբախէր, ու նորէն չարունակեց։ Շունչը կը սպառեր հեազհեազ։ Լուսինը ծածկուած էր, ու խոր մութ մը կար։ Սէզառին սարսռաց ու գոչեց. «Մայր»։

Խեղճ աղջիկը հեծեծանքի ձայներ լսել կը կարծէր։ Սկսաւ վազել։ Ոտքը քարի մը զարկաւ ու գետին ինկաւ։ Ուժը ա՛լ սպառած էր, կարողութիւն չէր զգար։ Լուսնակը ցուցուց իր դէմքը ամպերուն ետեւէն։ Վեր առաւ գլուխը։ Իրենց ընակարանին դրանն առջեւն էր։

* * *

Զարկաւ։ Թիւ մը վերջ դուռը բացուեցաւ, եւ պլպլացող լոյսին մէջ Սէզառին մեծ զարմացմամբ նշմարեց ... իր մայրը։

Խեղճ պզտիկը սուր ճիչ մը արձակեց, ու նուաղած ինկաւ։ Երկար ատեն սասարկ չկրնար ուներեցաւ։ Երբ սթափեցաւ կը պոռար.

—«Մայրիկ գնա՛, գնա՛, կը վախցնես զիս, քանի որ մեռած ես...

—Բայց կը տեսնես որ ոչ։ Խենդեցե՞ր ես Սէզառին։ Ինչու՞ համար պիտի մեռնիմ։

Կրակարանին առջեւ նստան։ Օկիւսթ դպրոցէն դարձին երբ նշմարեց քոյրը, ուրախութենէն ցասկել սկսաւ։

—Ըսէ՛, Սէզառին, նոր տարուս առթիւ դրած նամակս դեղեցիկ չէ՞։ Անշուշտ իբր վարձատրութիւն բան մը բերած ես ինծի։

—Թշուառական, գոչեց Սէզառին, եթէ տկար չըլլայի փոռուսը ծեծ մը կը քաշէի քեզի։

—Այո՛, ատենէ մը ի վեր դիտած էի որ անիկա չատ համակրանքի վերաբերում մը ունէր Լիւսիի նկատմամբ. իր մտադրութիւնը հասկնալ ուզեցի։

—Ցասնեցաց ձեզի, հարցուց Արման հեգնական շեշտով մը։

—Այո՛։

—Ի՞նչ է այդ մտադրութիւնը։

—Օ՜հ, բոլորովին գահացուցիչ մեղի համար... կը փափագի Լիւսիի հետ ամուսնանալ։

—Շա՛տ լաւ։ Բայց պատուին փափագներուն եւ անոնց իրականացման միջեւ փոքր խաչընդոտ մը կայ, այն է Օր. Անարիմոնի կամքը։

—Դիտե՞ք թէ ի՞նչ է այդ կամքը։

—Այո՛, գիտեմ։ Ես ալ ձեզի պէս դիտած էի որ Բրալան կը զաղէր Լիւսիով, եւ մինչ դուք կը հարցաքննէիք մեկը, ես ալ միւսը կը հարցաքննէի։

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (81)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ը.

«Եթէ ուրիշի մը չէ ուսած իր սիրաը» խօսքին վրայ տարօրոյ կոմսուհին։ Մաք մը առաջ եկաւ իր աղուոր ճակտին վրայ եւ ուչքերը սեւ ծիրով մը չրջանակուեցան։ Իր նախկին կասկածներուն յիշատակը նորէն արթնցաւ իր մէջ։ Բայց ոա մտածումին վրայ հանդարտեցաւ. «Ամէնէն վճռական փորձը չէ՞ որ պիտի ընեմ։ Եթէ երբեք Արման հանդարտօրէն ընդունի ամուսնութեան այդ գաղափարը, եթէ երբեք կարենամ Լիւսին համոզել՝ Բոլի հետ ամուսնանալու համար, ամէն ինչ փրկուած է։ Այս կարգադրութիւնը, որ այս պահուս իրագործուելու վրայ է, իմ հին բարկամիս կողմէ տրուած խորհուրդն արդիւնքը չէ՞ մի՞թէ։ Ուրեմն ի՞նչ հարկ վախնալու, փոխանակ յուսալու։ Պէտք է հրճուիմ՝ այդքան շուտով եւ ապահով կերպով նպատակիս հասած ըլլալուս համար։»

Հակառակ այդ պատճառաբանութեանց, որոնք զօրաւոր ու անվիճելի էին, կոմսուհին չկրցաւ զսպել զինքը յուզող վրդովումը։ Ամբողջ երեք ամիս հանդարտ տարած, հիմա իր նախկին մտատանջութեանց ու կանխակալ կարծիքներուն անձնատուր կ'ըլլար նորէն։ Գերազոյն պայքարի մը առջեւ ընկրկող կնոջ մը նկատմամբ կացութեան, պարարքերուս վրայ, կէրկ աղուոր խրատ մը կուտայ։

— Ինչ բօհան մարդ ես, աչխարհը կռնակդ առնել պատեալուն, դուն աչխարհքին կռնակը ելիր...

Կը հասկնամ կնկանս ըսածը, կը ջանամ օգտաւորի առկէ, երեսս կը պինդցնեմ, մէկ խօսքով կը սիսիմ ա՛լ ուղղիս պէս ծախսել, ու պայմանագիրս որոշել։

Բարեկամ մը ունիմ, որ կեանքին մէջ քանզրէնգ տեսակ գործ փորեր է, ու անյաջողութենէ անյաջողութիւն գլորած սկիզբէն ի վեր։

Գերազոյն դարման, ամուսնութիւնը կը գտնէ, քանի մը հարիւր ոսկիներու հետ, ու այս բարի լուրը ուտեցած ատեն, ինծի ալ կնքահայր ուզելը կը յայտնէ, ու անձնասիրութիւնս գդալով չեչտով մը...

— Անանկ տիիխանցը, ճանիլ, իմ գործիս չի գար, «ապա՛ա» մարդ պէտք է ինծի էիր, օր մը կնկանս հետ մարագա ուենամ նե...

Կը տեսնէք որ մարդը ամէն պատահանութիւն նկատի առած է...։

Եւ հաղիւ այս դիմումին խօսքը բացած ատենը, ամէն կողմէ հաւանութիւն եւ սուիպում...։

Ալ մտածած են ամուսնութեան օրերը, մէկ ուրբ ոսկերիչներուն չուկան է, ու միւսը մամ չինողներուն խանութը, անդին տունը մոտիսքը եկած լաթ կը կարէ. ամօթ չէ՞ արդէն հաղուստած հագուստով հարսնիքի երթալ, ու ան ա՛լ կնքահայր մը...

Եթէ այս բոլոր պատգամներուն մէջ, իմ կարողութեանս չափովը չարժէի, ինչ որ է նորէն, չէ՛, կրնաս նէ մի ըներ, ուռաքին բամբասողը հարսին կողմէն կ'ըլլայ։

— Բա ան ինչ պայադի բան էր, մարդ Աստուած...

Գերազոյն ասնչանքը, ամուսնութեան օրն է, այն օրը վիրդ սեղմուած օձիքն, հաղիւ ինքզինքս կրնամ դուրս նետել, ձեռքերս ձեռնոցներու մէջ սեղմուած հինգ վայրկեան կը տեւէ կամ ճակ մը կոնչելու։ ամէն կողմէ ինծի կը նային, կը քրտնիմ, ամէն կողմէ զիս կը ձայնեն։

— Կնքահայր աղա, վարձդ կատար։

Ասոնց ամէնուն ալ հասնելու է. սիրուն բան մը, ժպիտ մը ունենալու է, ժամկոչները, լուսարարները, եւ դեռ կարդ մը մարդիկը որոնք այս տեսակ պարագաներու մէջ կը բուսնին, քսակս բաւական թեթեւցուցած են, ու ճիշդ ըսելով, ես ալ... ա՛լ զղջացած եմ...։

Անդիէն մարդուն մէկը, ծանօթ մը անչուշտ, մտերուն վրայ խօսք բանալով այդ ատթիւ աղուոր մակդիր մը կու տայ c'est le comble, կը մտածես ու ձայն չես հաներ...։

* * *

Կանգնին օրեր, ու ըրած ծախքերուս փոխարէնը գիտէք ի՞նչ չտեսած եմ,— հարսին ու փեսին ձեռքապգի դալը իմ տունս։

Բայց փոխարէնը ի՞նչ քաշչուկներու առարկայ եղած եմ, մէկը ձեւերս ridicule գտած է, ուրիշ մը մտերուն չէ հաւնած, մէկալը որ Մայրամը չարչիսին կը բանի, հարսին տուած նուէրին վրայ արհամարհանակարգ մը նետելէ յետոյ կ'ըսէ.

— Օգի մը անճախ կը բռնէ էյեր ծախեմ ըսես...

Ու մտածել որ չէ թէ մէկ, հապա քանի մը մէկ տուեր ու գներ եմ այդ նուէրը։

Ասոնք ամէնն ալ իրաւ են, բարեկամներս, բայց սա աւելի իրաւ է որ ապուշ եմ եղեր, որ կնքահայր եմ եղեր։ որովհետեւ ուրիշ քաշելիքներ ալ ունիմ։

Ամուսնացողը, իրեր ասատուածավախ մարդ, «աճեցէք եւ բազմացարուք»ը իրեն սկզբունք ընած է, ու կը սկսի շարքը։

Ի՞նչ ընես, կնքահայր եղած ես, գոնէ աղջիկը պիտի կնքես, հագուստը նուէրը ծախքը, ասոնք կլորիկ գումար մը կը կազմեն։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (82)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ը.

Մինա կարմրեցաւ. ջերմութիւն մը դաց լանջքին վրայ, խորհելով թէ առիթը ինքզինքն կը ներկայանար իրեն, դերազոյն պայքար մը մղելու համար Արմանի հետ։ Վճռական չարժում մը ըրաւ եւ այնպիսի ձայնով մը դոր յուզումը խաղան կը դարձնէր, ըսաւ.

—Հոս կեցէք ուրեմն։

Առանձին մնացին այր ու կին եւ յամրաբար սրահ եկան։ Կոմսուհին ցած թիկնաթոռի մը վրայ նստեցաւ, այն փոքր սեղանին մօտ՝ ուր չարուած էին իր ձեռագործները. պահ մը աչքերով հետեւեցաւ ամուսնին, որ սենեակը կը չափչփէր մտաղաղ երեւոյթով, ու ըսաւ.

—Այս իրիկուն Բոլի հետ երկարօրէն խօսեցայ այնպիսի բաներու վրայ, որոնք ամէնքս ալ կը չանագրգռեն։

—Ա՜հ, ըրաւ կոմսը, գլուխը վեր առնելով իսկոյն։

—Մեր բարեկամներուն մտածանք։ Կը սկսին դիտել մեր խօսակցութիւնը։ Դուակիցներու երեւոյթ չառնենք։

Թէրասը ելան ամէնքն ալ։ Օգը դաղէր, ու ծաղիկները, զովացած գիշերուան դեմիւռէն, հնչալի բոյրեր կ'արձակէին։ Երկինքը լուսաւորներով կը շողշողար, ու ծառախիտ բլուրին վերեւ, որ դէպի Վիլիէ կը տարածուի, լուսինը ցոյց կու տար իր նուրբ ու պայծառ դէմքը։

—Բոզնէս երթալու ատենը չէ՞ եկած, հարցուց պատն Թրէզորիէ։ Այս իրիկուն պարահանդէս մը տեղի պիտ

—Ինչո՞ւ համար, բողոքեց տղան։ Մա՛տաղած էի նոր տարին նամակ մը գրել։ Չկատարեցի՛ խոստումս։ Դուն չի՞ մնացիր։

—Զա՞ս դիտեր, ի՞նչ գրած էիր տըխմար։

—Ի՞նչպէս չէ։ Բիչ մը կեցիր, հիմա կը ցուցնեմ։

Ու պայուսակը խուզարկելով, Օգիւստ հին նամակներ մը դուրս հանեց։

—Ա՛հա՛, լաւ նայէ, ասանք նոր տարուայ առթիւ գրուելիք նամակներու օրինակներ են, եւ մէկ հատ մը կայ որ կը սկսի «Սիրելի քոյրս»ով։ Լաւ բան է գիրքը, իմս չէ։ Ռաուլէն փոխ առի։

—Եւ ի՞նչ կը պարունակէր այդ նամակը, հարցուց տիկին Պունէնկու իր աղջկան։

—Կ'ըսէր որ դուք մեռած էիք, ու դիս յուղարկաւորութեան կը հրաւիրէր։

Տիկին Պունէնկու յուզուեցաւ իր աղջկան կրած տառապանքը գուշակելով, ու Օգիւստի դառնալով ըսաւ.

—Մէկ մը՝ ոյ մի պարծենար թէ «չատ բան գիտեմ» կը սեսնե՞ս ա՞ր քան տառապեր է քոյրդ չատ բան գիտնալու պատճառով։

Տարպիգոն Թարգմ. ԵՐ. Մ. ՃԻՒՆԵՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՇԱՏՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ռուսիա եւ Ճաբոն.— Կարգադրութեան զոյցեր։—Դաշնադրութեան մը կնքումը։ — Լոնտոնի մէջ։— Փորիոյի մէջ։

Բարիզ, 3 դեկտ.— Ռուսիա պիտի հաւանի վաւերացնել կարգ մը պայմանագրութիւններ որոնք նախապէս կընքուած են Ճաբոնի ու Բորէայի միջեւ՝ ապահովելով Ճաբոնի վարչական ու տնտեսական գերակշռութիւն մը Բորէայի մէջ։ Առաջ փոխարէն Ճաբոն ալեւս պիտի չկառակի Մանչուրիոյ մէջ ռուսական կացութեան։ Իրականին մէջ երկու տէրութիւնները իրենց դիրքը կը պահեն, վասն զի չեն կրցած պատերազմի դիմել։ Ճաբոն երկու կամ երեք հարիւր միլիոն ֆր.ի պէտք ունէր՝ իր բանակը չարժման վիճակի մէջ դնելու համար։ Այդ դումարը չկրցաւ Լոնտոնի մէջ գտնել, վասն զի Անգլիոյ կառավարութիւնը կարեւորութիւն չտուաւ։ Ռուսիա ընաւ փափաքող չէր պատերազմի։ Հիմա մի՛միայն իր դիրքը ամրացնել կ'ուզէ Մանչուրիոյ մէջ՝ ապագային թողլով Բորէայի խնդիրը կարգադրելու հոգը։ Պատերազմը բոլորովին անհետացած չէ, այլ թաքուն կը մնայ։ Անշուշտ Անգլիոյ եւ Ցրոնսոյի հաւատարիմ ջանքերը դեր մը կատարած են այդ արդիւնքին մէջ, երբ վերջնականապէս ձեռք բերուի։

Լոնտոն.—Բոլոր լրագիրները կը խօսին այն զրոյցին վրայ թէ դաշնադրութիւն մը կնքուած է Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ։ Այդ թերթերը յոյս կը յայտնեն թէ թէ խնդիրը վերջնական ու խաղաղական կարգադրութիւն մը պիտի ստանայ։ Սքանսurs կ'ըսէ այդ առթիւ.

«Երկարատեւ պատերազմը, իր պատճառելիք այնքան չարիքներէն դատ, չի կրնար միայն երկու հակառակորդներուն համար սահմանափակուիլ. ուրիշ բան է եթէ հրաչք մը պատահի։ Բեդերպուրգ կի կառավարութիւնը պէտք է տեսնէ թէ իր ընթացքը որով ոյժ կուտայ Մարգարոյն Արեւելքի մէջ իր գործակատարներու ծայրեղ պահանջումներուն, կրնայ իր անմեղ հետեւանքներն ալ ունենալ՝ ձեռք բերելիք առաւելութեանց հետ։ Անշուշտ Ցրոնսոյ իր դաշնակցին Ռուսիոյ ուշադրութեան պիտի ներկայացնէ այդ հմտութիւնը, ինչ որ մեզ յուսալի կ'ընծայէ բարեացակամ ելք մը ուռնալին համար։ Իր հիմնական քաղաքականութեամբ Ռուսիա մեծ պատասխանատուութիւններու առակ կը մնայ եւ նաեւ իր վրայ կը հրաւիրէ քաղաքակիրթ աշխարհի դգաստութիւն։»

Թոքիո.— Ճաբոնի Խորհրդարանէն մէջ յառաջդիմական կուսակցութիւնը որոնց բնաւ չհաւանիլ դաշինքին ձգգողական քաղաքականութեան արտաքին գործերու մասին։ Կը յայտարարէ նաեւ թէ խաղաղութեան օգտին համար պէտք է պահանջել որ Ռուսիա հեռանայ Մանչուրիայէն եւ թէ այդ երկրին գլխաւոր նաւահանգիստները բացուին արտաքին վաճառականութեան։ Պահանջողներ ալ կան որ վերջնագիր մը ղրկուի Ռուսիոյ, բայց նախարարութիւնը բնաւ չի չեղիր իր հանդարտութենէն եւ վստահութենէն։ Ճաբոնական իրաւունքի չրջանակներու մէջ չի հաւատացուիր Բեդերպուրգէն առնուած այն լուրերուն թէ Ճաբոն այն տեսակ պայմաններ ընդունած է որոնք առիթ կը թողուն Մանչուրիոյ վրայ Չինաստանի վերնախուութեան վերաբերեալ բոլոր խնդիրները։

—Բեդերպուրգի ճարտնական դեսպանը վեց օրէ ի վեր երկու անգամ Լամսդոլի կոմսէն պատասխան ուզեր է Ճաբոնի վերջնական առաջարկութեանց համար։ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը ըսեր է թէ անձամբ Ալեքսանտրով պիտի երթայ Նիքոլա կայսրէն տառնալու վաւերացումը այն պատասխանին զոր պատրաստած են Ալեքսիէվ ծովակալը եւ Թոքիոյի ռուս դեսպանը, բայց չէ կրցեր երթալ կայսրենին հիւանդութեանը հետեւանքով։

Ուաշինկթրն.— Ճաբոնի դեսպանը, Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ դաշնադրութեան մը հիմերուն նկատմամբ համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլալու մասին, յայտարարեց թէ իրաւ ըլլալու է, թէեւ քանի մը օրէ ի վեր տեղեկութիւն չունի կատարուած բանակցութիւններէն։ Ռուսիոյ դեսպանը, սակայն, ոչ-պաշտօնապէս յայտարարեց թէ Ալեքսիէվ ծովակալին Բեդերպուրգէ ժամանելէն առաջ կարգադրութիւն մը չի կրնար ըլլալ Մարգարոյն Արեւելքի խնդրոյն համար։

ԻՏԱԼԻԱ

Ցեռակոյտին մէջ.—Պ. Ճիոլիթիի յայտարարութիւնը։— Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Վատիկանի արտաքին գործոց նախարարը.

—Վերջին լուրեր.—

Հռոմ, 3 դեկտ.— Ծերակոյտը որ առաջին նիստին մէջ, թէեւ առանց ուղելու, որոշած էր չվիճաբանիլ դպրոցին յայտարարութեանը վրայ, երկէ կտ առաւի այդ որոշումը։ Բէլլու զօրավարը բացաւ վիճաբանութիւնները, յայտարարելով որ Ծերակոյտն ալ, երեսփոխանական Ժողովէնեանքը, պէտք էր դասչիներին յայտարարութեան վրայ վիճաբանիլ եւ իր քուէն տալ։ Նախարարապետ Պ. Ճիոլիթի ներկայ չէր։ այսօր ներկայ պիտի դանուի ըսելու համար թէ կ'ընդունի թէ ոչ վիճաբանութիւնը։ Բէլլու զօրավարը իբրեւ ընդդիմադիրներու պետը կը հանդիսանայ, ինչ որ Պ. Սոնինօ պիտի չյաջողի ընել Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Կ'ենթադրուի թէ դասչիները կուսակցութիւն մը գոյութիւն չունին։ Հաւանական է որ այսօր, Երեսփ. Ժողովին մէջ, Պ. Ճիոլիթի պատասխանէ զանազան առնեսարտներու։ Այդ պարագային չարաթ օրուան համար սպասուած քուէն այսօր կամ վաղը տեղի ունենայ եւ չարաթ օրուան նիստը միայն յատկացուի եմմական տեղեկագրին։

— Երեսփ. Ժողովը, երէկ, չարունակեց դասչիներն յայտարարութեան վիճաբանութիւնը։ Գլխաւոր առնեսանն էր ընկերվարական երեսփոխան Պ. Պիսոլատի որ բարոյական խնդիրը մէջտեղ հանեց։ Քննադատեց արտաքին գործոց նախարար Պ. Թիթոնին, ըսելով որ փորձած է դատական իշխանութեան ձեռքէն ազատել կարգ մը ամբաստանեալներ որոնք մասնակից են Նաբոլիի թաղապետական գայթակղութիւններուն։ Պ. Թիթոնի բացարձակապէս հերքեց եւ Ժողովին ծախսարութիւններուն առարկայ եղաւ։

— Շատ դիտուեցաւ Վատիկանի արտաքին գործոց նախարար Մէրրի տէլ Վալ կարդինալին բացակայութիւնը այն հանդիսաւոր պատարագէն որ Ցրոնց Նոսէգի կայսեր թագադրութեան 50րդ տարեդարձին առթիւ կատարուեցաւ Անիմալի եկեղեցիին մէջ։ Այդ բացակայութիւնը անոր համար կը դիտուի թէ Բամբուլա կարդինալը, որուն պապ ընտրուելուն Աւստրիա ընդդիմացաւ, միշտ ներկայ կը գտնուէր այդ արարողութեան, Վատիկանի արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնը վարած ատեն։

Հռոմ, 4 նոյեմ.—Նախարարապետ Պ. Ճիոլիթի, երէկ, խօսեցաւ Երեսփ. Ժողովին մէջ, ուր ունկնդիրներու մեծ բազմութիւն մը կար։ Պ. Ճիոլիթի նախ յայտարարեց թէ ոչ ոք քննադատած էր դասչիներն ծրագրին ընդհանուր գիծերը, այլ թէ նախարարութեան ծագումը եւ կազմութիւնը միայն քննադատութեան առարկայ եղած էին։ Ատենապետը յարեց թէ ընկերվարական Պ. Թուրաթիի ընկերանալու իր մտադրութիւնը ոչ միայն լուրջ էր, այլ իրականալի։ Պ. Մանարեալիի ըսածին պէս արմատական Պ. Պ. Մարքորայի ու Սաքքիի ալ դիմած էր եւ թէ անոնց գործակցութիւնը թէեւ չէ կրցած ընդունիլ, սակայն ատոր համար իր ծրագրէն բան մը պիտի չփոխէ։ Պ. Ճիոլիթի պաշտպանեց անոնք որ այնքան յարգանք կրեցին, ըսելով թէ իր կարծիքին նայելով երիտասարդ ուժերու կարեւորութիւն կուտայ քան թէ անձերու։ Յայտարարեց թէ դասչիներն ծրագիրը չատ լայն կը դանեն, բայց ոչ ոք այդ կուտայ յայտնուելիք կէտերը։ Ծրագրին այդ լայն վիճակը երկրին մեծամեծ պէտքերուն արդիւնքն է։ Եկամտական ճիւղն ալ լրջօրէն նկատողութեան առնուած է եւ դանձային նախարար Պ. Լուծաթի պիտի հաստատէ զայն, մօտերս եմմական կացութիւնը պարզելուն առթիւ։ Պ. Ճիոլիթի խօսքը աւարտելով ըսաւ թէ երկրին պարքն է իրազուելիներով ցոյց տալ Իտալիոյ հարաւային նահանգներուն թէ կառավարութիւնը մեծապէս փափաքող է անոնց պէտքերը հոգալու։ Մաղթեց որ Խորհրդարանը բեղուն եւ փութկոտ աշխատութիւն մը ունենայ՝ Իտալիոյ օգտին համար։ Յետոյ 117ի դէմ 284 ձայնով վստահութեան քուէ տրուեցաւ նախարարութեան։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Խորհրդարանին բացումը.— Դանանուր.— Վիլհելմ կայսր.— Լրագիրներ.— Նվեսական ծրագիր մը։

Պերլին, 3 դեկտ.— Դերմանիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանը, այսօր, բացուեցաւ արքայական գահեկին սպասակ սրահին մէջ։ Բացումը կատարեց նախարարապետ Փոն Պիւլով կոմսը, որ կարդաց գահնամը։ Ներկայ էին նախարարները, դաշնակցային Խորհուրդին անդամները եւ ամէն կուսակցութենէ հարիւրաւոր երեսփոխաններ, բայց ի ծարագրոյն ձախակողմէն։ Դեսպանական մարմինն ալ ներկայ էր իրեն յատկացուած տեղը։ Գահնամը նախ կայսր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ հիանդութիւնը ու բժիշկներուն առթիւ ցոյց տրուած հոգածութիւններուն համար։ Վեր կը հանէ անտեսական անկման անպատեհ ազդեցութիւնը տեղական դրութեան եկամտական վիճակին վրայ։ Նաեւ կը յարէ թէ Նորէն հարկ պիտի ըլլայ փախուստեան մը դիմել՝ հատատելու եւ մտացոյցին հաւատարակցութիւնը։ Գահնամը կը յիշէ առեւտրական դաշնադրութեանց կնքման համար կատարուած բանակցութիւնները։ Կը ծանուցանէ թէ օրինագիծ մը պիտի ներկայացուի որատնելու դաշնակցային Խորհուրդը՝ որ դեկտ. 31էն անդին ամէնէն նպաստաւորեալ ազգին տրամադրութիւնները սահմանէ Անգլիոյ համար։ Գահնամը, ըսելէ յետոյ թէ Գերմանիա բարեւոք եւ մտերմական յարաբերութիւններ ունի բոլոր օտար տէրութեանց հետ, կը խօսի միջազգային խնդիրներու վրայ, յարելով որ ատոնց մէջ Գերմանիոյ շահերը թէեւ երկրորդական են, բայց գերման կառավարութիւնը ամէն ջանք ըրած է խաղաղութիւնը պահպանելու համար։ Գահնամը կը ծանուցանէ նաեւ Վիլհէլմ կայսր տեսակցութիւնները Աւստրիոյ ու Ռուսիոյ կայսրերուն եւ Իտալիոյ թագաւորին հետ, յարելով որ այդ տեսակցութիւնները նորէն ամրապնդած են այն իզձը ու յոյսը թէ խաղաղութիւնը, որ ժողովուրդներու ամենէն մեծ բարիքն է, ապագային համար ալ պահպանուի՝ վստահաւոր պարագաներու դէմ։ Գահնամը յետոյ կը խօսի Գերմանիոյ վերաբերեալ ներքին խնդիրներու վրայ։

Պերլին, 4 դեկտ. — Վիլհէլմ կայսրը մինչեւ վերջը կը յուսար թէ պիտի կրնայ անձամբ կատարել Խորհրդարանին բացումը եւ կարդալ գահնամը, բայց պարտաւորուեցաւ համակերպիլ բժիշկներու խորհուրդին։ Երէկ լուր եկաւ թէ կայսրը մտերս Մէրան պիտի երթայ, Թիրոլի մէջ։

— Լրագիրները կ'ըսեն թէ գահնամին մէջ կարեւոր կէտեր չկային՝ մանաւանդ առեւտրական դաշնադրութեանց կնքմանը մասին։

— Նորs Տոյչէ Ակկեմայնէ Զայթունկ հրատարակեց օրինագիծ մը՝ տէրութեան եմմական օրենսդրութիւնը փոխելու մասին, որուն համաձայն ջնջուած են կայսրութեան կողմէ դաշնակցային Պետութեանց վճարուած դումարները՝ մաքսի եւ ծխախոտի ու դրոշմաթուղթի տուրքերու հասոյթին մէկ մասէն։ Նաեւ ջնջուած են այն տրամադրութիւնները, որոնցմով կայսրութեան հասոյթներուն յատկեալ մասերը յատկացուած են հանրային պարքի գլխաւորապէս։ Այդ հասոյթի յատկումները կանոնաւորապէս պիտի յատկանան կայսրութեան արտասովոր ծախքերուն։

ԲԱՆԱՄԱՏԻ ԽՆԴԻՐԸ

Զրանցիին դաճանդրութիւնը. — Վաւերացումը.— Բոյոսպիոյ պատուիրակը. — Կիպպրնս կարտինալը. — Պոկոթայի արհեպիսկոպոսը։

Ուաշինկթրն, 4 դեկտ. — Պ. Ռուզվելթի, Պ. Հէյի եւ ծովային նախարար Պ. Մուտիի մէջտեղ կատարուած խորհրդակցութեան մը հետեւանքով որոշուեցաւ Բոյոսի գանուող մարտանաւերէն մէկը յատկացնել՝ Մ. Նանանգնէրը բերելու Բանամայի ջրանցքին դաշնադրութիւնը՝ վաւերացնել Բանամայի ժողովեալ կառավարութեան կողմէ։ Այդ դաշնադրութիւնը դեկտ. 15ին Ուաշինկթրնի պիտի հանի եւ Բոլիայի առեւտրական դաշնադրութեան պէս Սենատոյին կողմէ պիտի քուէարկուի դեկտ. 17ին, վասն զի Պ. Ռուզվելթի իսկոյն Սենատոյին պիտի դրկէ Բանամայի դաշնադրութիւնը։

— Բոլոմպիոյ պատուիրակ Ռէյէս զօրավարը, մինչեւ հիմա երեւցածին նայելով, խիստ պատերազմասէր նպատակներով չէ որ Ուաշինկթրն եկած է։ Երէկ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Հէյի կողմէ ճաշի հրաւիրուած էր Բոլոմպիոյ դեսպան Պ. Հէրրանի հետ։ Զօրավարը պարզեց Բոլոմպիոյ կառավարութեան կացութիւնը։

— Կիպպրնս կարտինալը հեռագրեց Պոկոթայի արքեպիսկոպոսին որ երբ պատերազմ ծագի, իր պաշտպանութիւնը նուիրէ թեմին մէջ գտնուող քանի մը ամերիկացիներու։ Պոկոթայի Արքեպիսկոպոսը պատասխանեց, բողոքելով Մ. Նանանգնց այն ընթացքին դէմ որով իրենց զօրութիւնը չարաչար կը գործածեն Բոլոմպիոյ հանդէպ։ Միանգամայն յայտարարեց թէ Բոլոմպիա պիտի չմտանկերպի, բայց ինչ որ ալ ըլլան դէպքերուն ստանալիք երեւոյթները, Բոլոմպիացիները իրենց դրացիներուն բարձրութեան եւ քրիստոնէական պարտականութեանցը հեռանալով պիտի պաշտպանեն Ամերիկացիները։

ԱՆԳԼԻԱ

Տնեսական պայմարը.— Պ. Չեմբրլենի ծրագիրները.— Ազատական կուսակցութիւնը։

Լոնտոն, 4 դեկտ.—Պ. Զէմբրլէն որ Տրվրի նանդր հրաւիրուած էր, պատասխանեց թէ իր ներկայ պայքարը չաւարտած չի կրնար նոր յանձնառութիւններ ընել եւ թէ 190ի աշունէն առաջ նոր պայքարներու պիտի չկայ։

—Ազատական կուսակցութեան լրագիրները դառնութեամբ կը հաստատեն Պ. Զէմբրլենի քաղաքականութեան յաջողութիւնները։ Լոնտոնի միջնաքաղքին արհեստակցութիւնը անոր տարամարութեանը տակ պիտի դնէ քաղաքապետութեան պաշտօնարանը՝ իր տեսութիւններուն պարդելու համար։ Այդ տեսակ առաջարկութիւն մը ազատ-փոխանակութեան կուսակիցներն ալ ըրած էին, բայց արհեստակցութիւնը չէր ընդունած։ Պ. Զէմբրլէն բաւական զօրաւոր դիրք մը ունի։ Թէեւ նախարարութիւնը կը հերքէ Խորհրդարանին լուծման նկատմամբ եղած զրոյցները, սակայն Պ. Զէմբրլենի բարեկամները կը յայտարարեն թէ անպատճառ ընդհանուր ընտրութիւններ պիտի կատարուին եւ թէ իրենց ընտրելիները պիտի յաղթին։ Մաքսապաշտպանութեան գործունէութիւնը ցոյց տալու համար բաւական է ըսել թէ Տուլուրիի ընտրելի նշանակուած է տոքտ. Ռաթերֆորտ Հարրիս որ Սէլիի Ռոտի մտերիմը, կատակատարը և քարեկամը եղած է։ Վարած է նաեւ Զէրթրրտի ընդհանուր քարտուղարի պաշտօնը, ուրկէ հրաժարեցաւ Ճէյմսընի արշաւանքէն ետքը։

ՖՐԱՆՍԱ

Կրօնական միաբանութիւններ.—Ուսուցման արգիլք.— Վարժարաններու փակումը. — Տրէյֆիւսի խնդիրը. — Նիմատցոյցի վիճաբանութիւն։

Բարիզ, 4 դեկտ.—Նախարարապետ Պ. Բոնպ, այսօր, ստորագրեց այն հրամանագիրը, որով յանձնաժողով մը կը կազմուի կրօնական միաբանութեանց վարժարանց համար։ Այդ յանձնաժողովը պաշտօն ունի ուսումնասիրել այն խնդիրները որոնք առաջ կուգան օրինագիծի մը պատրաստութենէն՝ արդիւնաւոր ասիճանի ուսուցումը կրօնական արտօնուած միաբանութեանց։ Այդ յանձնաժողովը, որուն նախագահն է կրօնական գործոց տեսուչ Պ. Տիւմէ, կը բաղկանայ հինգ անդամներէ։ Մինչեւ եօթանասունը ուի գաւառներ տեղեկագրած են թէ փակուելիք վարժարաններու թիւն է՝ 1058 մանչերու եւ 1,822 աղջիկներու։

—Պ. Բոնպ նաեւ կ'ուխտած առաջ փակումը չարտօնուած վարժարաններու որոնք կը վերաբերին կրօնական արտօնուած միաբանութեանց։ Ինչպէս յայտնի է, տասնըեր ամսուան մէջ այդ կարգի 10,049 վարժարաններ փակուեցան։ Հիմա կը մնան նոյն կարգի 1,300 վարժարաններ, որոնց փակումը յուսաձգուած էր՝ անոնց յաջորդելիք հանրային վարժարանները անբաւական ըլլալուն համար։ Նախարարապետը այս վերջինները ներուն վիճակին նկատմամբ տեղեկութիւններ ուզեց գաւառներէն։

—Լօսուայէն ճարտարանի մէջ, երէկ, տեղան մը տրուեցաւ ֆրանսական դաշնակցութեան անդամներուն։ Այդ առթիւ մէկ քանի ճառեր արտասանուեցան Տրէյֆիւսի գործին համար՝ մանաւանդ Պ. Բաւվենեաքի եւ Մէրսիէ զօրավարին կողմէ։ Ատենաբանները ընդհանուր կերպով կարծիք յայտնեցին թէ պէտք է բողոքել Տրէյֆիւսի դատին վերանորոգութեանը դէմ։ Պ. Ժիւլ Լէմեթր այդ վիճաբանութիւնը փակելով յայտարարեց.—«Իսկ որ պէտք է պիտի ընենք։ Մեզի թողէք պայքարը սկսելու ժամը սահմանելու հոգը։»

—Ֆրանսայի եմմական նախարար Պ. Ռուվիէ Երեսփ. Ժողովին մէջ նոյն նախարարութեան եմմատցոյցին վիճաբանութեանը առթիւ սա յայտարարութիւնը ընաւ Ֆրանսայի եմմական կացութեանը եւ մասնաւորաբար ֆրանսական ռանթին գիներուն անկմանը նկատմամբ։

«Մէկ կողմէ ամբողջ Եւրոպայի հանրային դրամագլուխները նեղուցեալ մը կրեցին՝ կարգ մը երկիներու մէջ նուազ կարեւոր եւ ուրիշ երկիներ ալ աւելի կարեւոր։ Գիներու անկման իրրեւ պատճառ կրնան նկատուիլ նաեւ առաջ եկած եմմատցոյցի բացերը եւ խնայողական սընտուկներու յանձնուած դումարներուն եռատուկը։ Ատոր վրայ աւելցնելու է նաեւ քաղաքական վէճերը որոնք մասնաւորաբար բուռն հանգամանք մը ստացան։ Այս ժողովէն դուրս ջանքեր եղան խնայողական սնտուկներու յանձնուած դումարները եռատուն դարձնելու համար, ինչ որ առաջ բերաւ հանրային դրամագլուխին նուազումը։ Պէտք է աւելցնել, սակայն, միւթարիչ պարագայ մը՝ այն է թէ հրապարակին ազդող պատճառներուն մէկ մասը, մանաւանդ եմմատցոյցի բացերը, անհետացած է։ Անցեալ տարի այս թուականին 120 միլիոն ֆր.ի բաց մը ունէինք, մինչդեռ այս տարի 77 միլիոն ֆր.ի հասոյթի առաւելութիւն մը կայ։ Մեր գանձին վիճակն ալ բարւոքեցաւ։ Կը հարցուի թէ փոխառութիւն մը հաւանական է։ Շատ փափուկ պարագայ մըն է պատասխանել այդ կերպով եղած հարցումի մը։ Ամիկա եմմական նախարարին կամքէն աւելի Խորհրդարանին հետեւած քաղաքականութենէն կախում ունի։ Հիմա, իրաց վիճակին պատասխանութիւնովը, փոխառութեան պէտք չկայ։ Երէկ իրիկուն մեր գանձին մէջ ունէինք 248 միլիոն ֆր.։ Գանձային տոմսերը, որոնցմէ պան մը մինչեւ 400 միլիոն ֆր.ի չրջաբերութեան մէջ էին, հիմա 150 միլիոն ֆր.են միայն։ Այս գանձարէրէ պարզան պարզելէ ետքը ցոյց պիտի տամ նաեւ պակերին վրայ եղած սաեր մը՝ այսինքն կանգ պայմանաժամով գանձային տոմսերը, որոնց գումարը կը հասնի 380 միլիոն ֆր.ի։ Փոխառութենէ մը խոյս տալու համար այդ գումարին յատկացնելու է տարեկան գլխաւոր մը, որով փոխառութեան հանանկանութիւնը կ'անհետանայ։»

Ժողովը գրեթէ միահաղոյն ծափահարեց եւ Պ. Ռուվիէ յայտարարեց.

«Եթէ մեր բարեկամութիւնը կ'ուզուի, զօրաւոր բանակ մը ունենալուս համար չէ միայն, այլ այն պատճառով որ, դիտեն թէ զօրութեան անպարդաստելի գործիք մը ունինք՝ վարկ եւ հարստութիւն։»

Ժողովը առանց վիճաբանութեան քուէարկեց եմմատցոյցին առաջին 44 գլուխները։

ԳԼԽԱՏՈՒՄ ՄԸ

Գիպարուանեն առաջ.—Ոճրագործը եւ իր մեղակիցը.—Հրապարակին վրայ.—Դատապարակեալի խցիկին մէջ.—Վերջին վայրկեանները.—Տխուր պատրաստութիւններ.—Գիլոտինը։

Պոպէ, 3 դեկտ.—Աչիլ Բոթէն անուն ոճրագործը, որ Տրնիզար անուն այրին եւ անոր եօթնամեայ զաւակը սպաննած էր, այս չարթու գլխատուեցաւ։ Իր մեղակիցներէն Լոնկիթիէ մտնջենական բանտարկութեան դատապարտուած է, հանրապետութեան նախագահին կողմէ եղած կեանքի չնորհումով։ Այդուն, կիլեոթինին դանակին տակ ինկաւ Աչիլ Բոթէնի գլուխը, ի ներկայութեան տասը հազարէ աւելի հետաքրքիրներու, որոնց մեծ մասը հրապարակին վրայ անցուցած էր գիշերը։ Հակառակ տարող սաստիկ ցուրտին, ժողովուրդին բազմութիւնը իրիկուընէ հաւաքուած էր։ Անսմպ երկնքի մը վրայ լուսինը կը փայլի, իր չողերով ողողելով ծառերը, որոնց տանիքները ծածկուած են վերջին ձիւներէն։ Ամէն կողմ չարժում, աղմուկ, իրարանցում կը տիրէ, խաղեր կը կազմակերպուին, եղանակներ կը բարձրանան, ցուրտին սաստկութիւնը մոռնալու համար։ Մինչ ատին ամէն ոք կը խնդայ, կ'երգէ եւ կը խօսի, անդին, քանի մը հարիւր մէթր հեռու, բանտին տանիքները, ուր հանդարտորէն կը քնանայ դատապարտեալը, իրենց մայլ սիլուէթը կը ցցեն օդին մէջ։ Ժամը չորսուկէսին վերջապէս զինուորներու գունդ մը կը յառաջանայ սեղմ կարգերով։ Առանց մատակայ փողոցները կը մղեն ժողովուրդը, պարպելու համար հրապարակը, եւ ընդարձակ քառակուսի մը կը ձեւացնեն, որուն եւեւ կը սեղմուին հետզհետէ բազմացող հետաքրքիրները։ Հիմա ընդարձակ հրապարակը թափուր մնացած է հորիզոնին վրայ անհետացող լուսնին չողերուն տակ։ Եւ ահա աղաղակ մը կը բարձրանայ, հազարաւոր բերաններէ կը լսուի սա խօսքը, «աւարակ կիլեոթինը։» Պահուկ փողոցին ծայրէն կառք մը կը հասնի արարչաւ, ղրկապատուած ոստիկան–զինուորներով։ Դահիճին օգնականները վար կ'իջնեն կառքէն, երկու լապտերներու տակ լոյսին առաջնորդութեամբ, մկկի մկկի վար իջնելով ոպանման գործիքին կտորները։ Ժամը հինգը քառորդ անցած դահիճը՝ Պ. Տէպլէր կը հասնի, կիլեոթինը լարելու գործողութեան վրայ անձամբ հսկելու համար։ Ժողովուրդը աւելի ինքնամիտի կը դառնայ եւ կը սկսի ցած ձայնով խօսիլ։ Ցամրաբար կ'աւարտի կիլեոթինը լարելու գործողութիւնը։ Լուսաւորները ալ եւս չեն տեսնուիր երկնքին վրայ ու տարլոյսը կը ծագի։ Պ. Տէպլէր վերջին ակնարկ մը կը ձգէ կիլեոթինին վրայ, երկաթ անցամ կը բանեցնէ դասանակը. դանակը կ'իյնայ չոր աղմուկով։ Վերջապէս ժամը վեցը քառասուն անցած, դահիճը եւ իր օգնականները պարապ կառքին մէջ կը նստին, ոստիկան–զինուորներով շրջապատուած, դէպի բանտ ուղղուելով։ Ժամը եօթը քառորդ անցած հոն կը հասնին։ Բանտին դիւանին մէջ կը գտնուին ընդհանուր դատախազ Պ. Բէան, իր օգնականը Պ. Տրվիզ, Պ. Հիւպէր եւ Պ. Բիքքէ դատաւորները, դատապարտեալին փաստաբանը Պ. Փիլ, բանտին բժիշկ Պ. Մարէն, քարտուղար Պ. Լրքլէր եւ աբբայ Բիսթորիոս։ Ըստ օրինի, ընդհանուր դատախազը պարտի դատապարտեալին հաղորդել աղետալի լուրը։ Զգազդրեր, իր զգալի յուզումը պարկելու համար, ընդհ. դատախազը իւրաքանչիւրին կը տիւեցնէ իր դերը, ու ճամբայ ելլել կը հրամայէ։ Թափորը կը յառաջանայ կամարակապ հրանցքներուն մէջ, ճրագներու լոյսով, որոնք յուզարկաւորութեան մասնաւոր մանրամասնութեանց։ Այդ յանձնաժողովը, որուն նախագահն է կրօնական գործոց տեսուչ Պ. Տիւմէ, կը բաղկանայ հինգ անդամներէ։ Մինչեւ եօթանասունը ուի գաւառներ տեղեկագրած են թէ փակուելիք վարժարաններու թիւն է՝ 1058 մանչերու եւ 1,822 աղջիկներու։

—Պ. Բոնպ նաեւ կ'ուխտած առաջ փակումը չարտօնուած վարժարաններու որոնք կը վերաբերին կրօնական արտօնուած միաբանութեանց։ Ինչպէս յայտնի է, տասնըեր ամսուան մէջ այդ կարգի 10,049 վարժարաններ փակուեցան։ Հիմա կը մնան նոյն կարգի 1,300 վարժարաններ, որոնց փակումը յուսաձգուած էր՝ անոնց յաջորդելիք հանրային վարժարանները անբաւական ըլլալուն համար։ Նախարարապետը այս վերջինները ներուն վիճակին նկատմամբ տեղեկութիւններ ուզեց գաւառներէն։

—Լօսուայէն ճարտարանի մէջ, երէկ, տեղան մը տրուեցաւ ֆրանսական դաշնակցութեան անդամներուն։ Այդ առթիւ մէկ քանի ճառեր արտասանուեցան Տրէյֆիւսի գործին համար՝ մանաւանդ Պ. Բաւվենեաքի եւ Մէրսիէ զօրավարին կողմէ։ Ատենաբանները ընդհանուր կերպով կարծիք յայտնեցին թէ պէտք է բողոքել Տրէյֆիւսի դատին վերանորոգութեանը դէմ։ Պ. Ժիւլ Լէմեթր այդ վիճաբանութիւնը փակելով յայտարարեց.—«Իսկ որ պէտք է պիտի ընենք։ Մեզի թողէք պայքարը սկսելու ժամը սահմանելու հոգը։»

—Ֆրանսայի եմմական նախարար Պ. Ռուվիէ Երեսփ. Ժողովին մէջ նոյն նախարարութեան եմմատցոյցին վիճաբանութեանը առթիւ սա յայտարարութիւնը ընաւ Ֆրանսայի եմմական կացութեանը եւ մասնաւորաբար ֆրանսական ռանթին գիներուն անկմանը նկատմամբ։

«Մէկ կողմէ ամբողջ Եւրոպայի հանրային դրամագլուխները նեղուցեալ մը կրեցին՝ կարգ մը երկիներու մէջ նուազ կարեւոր եւ ուրիշ երկիներ ալ աւելի կարեւոր։ Գիներու անկման իրրեւ պատճառ կրնան նկատուիլ նաեւ առաջ եկած եմմատցոյցի բացերը եւ խնայողական սընտուկներու յանձնուած դումարներուն եռատուկը։ Ատոր վրայ աւելցնելու է նաեւ քաղաքական վէճերը որոնք մասնաւորաբար բուռն հանգամանք մը ստացան։ Այս ժողովէն դուրս ջանքեր եղան խնայողական սնտուկներու յանձնուած դումարները եռատուն դարձնելու համար, ինչ որ առաջ բերաւ հանրային դրամագլուխին նուազումը։ Պէտք է աւելցնել, սակայն, միւթարիչ պարագայ մը՝ այն է թէ հրապարակին ազդող պատճառներուն մէկ մասը, մանաւանդ եմմատցոյցի բացերը, անհետացած է։ Անցեալ տարի այս թուականին 120 միլիոն ֆր.ի բաց մը ունէինք, մինչդեռ այս տարի 77 միլիոն ֆր.ի հասոյթի առաւելութիւն մը կայ։ Մեր գանձին վիճակն ալ բարւոքեցաւ։ Կը հարցուի թէ փոխառութիւն մը հաւանական է։ Շատ փափուկ պարագայ մըն է պատասխանել այդ կերպով եղած հարցումի մը։ Ամիկա եմմական նախարարին կամքէն աւելի Խորհրդարանին հետեւած քաղաքականութենէն կախում ունի։ Հիմա, իրաց վիճակին պատասխանութիւնովը, փոխառութեան պէտք չկայ։ Երէկ իրիկուն մեր գանձին մէջ ունէինք 248 միլիոն ֆր.։ Գանձային տոմսերը, որոնցմէ պան մը մինչեւ 400 միլիոն ֆր.ի չրջաբերութեան մէջ էին, հիմա 150 միլիոն ֆր.են միայն։ Այս գանձարէրէ պարզան պարզելէ ետքը ցոյց պիտի տամ նաեւ պակերին վրայ եղած սաեր մը՝ այսինքն կանգ պայմանաժամով գանձային տոմսերը, որոնց գումարը կը հասնի 380 միլիոն ֆր.ի։ Փոխառութենէ մը խոյս տալու համար այդ գումարին յատկացնելու է տարեկան գլխաւոր մը, որով փոխառութեան հանանկանութիւնը կ'անհետանայ։»

Ժողովը գրեթէ միահաղոյն ծափահարեց եւ Պ. Ռուվիէ յայտարարեց.

«Եթէ մեր բարեկամութիւնը կ'ուզուի, զօրաւոր բանակ մը ունենալուս համար չէ միայն, այլ այն պատճառով որ, դիտեն թէ զօրութեան անպարդաստելի գործիք մը ունինք՝ վարկ եւ հարստութիւն։»

Ժողովը առանց վիճաբանութեան քուէարկեց եմմատցոյցին առաջին 44 գլուխները։

Ինչո՞ւ համար, բողոքեց տղան։ Մա՛տաղած էի նոր տարին նամակ մը գրել։ Չկատարեցի՛ խոստումս։ Դու

նոյն չրջանակին Ֆէղանի, Կէվաթ, Կորնիյոմա, Աք Բէյլիի եւ Դարասու անուն տեղերը քննական պատրաստ մը կատարելով տեսեր է թէ այդ կողմերն ալ ժողովուրդը իր գործերովը կը զբաղի կատարեալ անդորրութեամբ ու ապահովութեամբ։

ԲԵԴՐՈՎ ԶՕՐԱՎԱՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Իգտամ հեռագրելը կ'արտատպէ Նոյէ Ֆրայչ Բրեսէն. — Պուլկարիոյ Նախարարապետ Բեդրով զօրավարը Լոֆալ Անցայկերի թղթակցին հետ տեսակցած պահուն յայտարարեր է թէ Պուլկարիոյ գերիշխան Վեհապետը՝ Օգոստափառ Սուլթանը մեծապէս խաղաղասէր ու յառաջդիմասէր է։ Ն. Վեհափառութիւնը կը փափաքի որ կէտ առ կէտ գործադրուին Բուքարէսի նահանգաց համար իր հրամայած արդարասէր միջոցները։ Բեդրով զօրավարը յարեր է թէ իշխանապետութեան եւ անոր գերիշխան պետութեան միջեւ յարաբերութիւնները ու շահերը այնքան կարեւոր են, որ Պուլկարիա պարտաւոր է ամէն կերպով աշխատիլ, որպէսզի լաւ յարաբերութիւններ ունենայ կայս. կառավարութեան հետ։ Նախարարապետը ըսեր է նաեւ թէ ապացուցանելու համար այն խաղաղասէր իզձերը զորս Պուլկարիա կը տածէ իր գերիշխան պետութեան Նկատմամբ, բաւական է յիշել իր խաղաղասէր գաղափարներով եւ զգացումներով ծանօթ Պ. Նալէվիլի Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատար անուանելիլը։

ՍՈՊՐԱՆԻԷԻՆ մէջ բացման ճառին պատասխանը պարտաստելու առթիւ կատարուած վիճաբանութեանց պահուն, կ'ըսէ Իգտամ, նախարարապետ Բեդրով զօրավարը սա յայտարարութիւնը ըներ է.

«Պուլկարիա բարեկամական յարաբերութիւններ ունի դրացի բոլոր տէրութեանց հետ։ Մինչդամայն պիտի չնայ ապագային ալ այդպէս չարունակելու։ Հանրային խաղաղութիւնը խանգարող արարքի մը պիտի չենթարկէ. նաեւ երկրին շահերուն հակառակող քաղաքականութիւն մըն ալ պիտի չհետեւի։ Պուլկարիա բնաւ փափաքող չէ եղած իրաց ներկայ կացութեան փոփոխութիւնը։ Մեր ամենամեծ փափաքն է բարուոքել երկրին անտեսական ու նիւթական կացութիւնը։»

Բ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ չրջանակին մէջ Պուլկարիոյ սահմանագլուխին՝ Դրըգքիլէսի մասին վրայ քանըվեց աշխարակներ պիտի նորոգուին։

ԱԹԷՆԻՒ օսմ. դեսպան Բրիֆաթ պէյ, անցեալ հինգշաբթի, Յունաստանի թագաւորին ներկայացեր է։ Աթէնքի լրագիրները կ'ըսեն թէ Եորկիոս թագաւորը, երկու տէրութեանց բարեկամական յարաբերութիւններուն նկատմամբ երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է օսմ. դեսպանին հետ։

ԵԱՖԱ գաւառակին մէջ գտնուած գետէն ջրանցքներ չինելու եւ չրջակայ հողերը ոռոգելու համար վաթսուն տարուան մենաշնորհ խնդրեց Մէհմէտ Շիւքրի էֆ.։

ԿԱՐՄԻՐ ԾՈՎԻ ՓԱՐՈՍՆԵՐԸ.—Կայս. կառավարութիւնը տարեկան ութ հազար օսմ. ոսկիի փոխարէն փարոսներու վարչութեան յանձնեց Կարմիր Ծովի հին եւ նոր բոլոր փարոսներու վարչութիւնը։ Նոր չինուած չորս փարոսներու քննութեանց համար ծովային նախարարութիւնը մասնագէտներ պիտի ղրկէ Կարմիր Ծով։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ Շիւքրի փաշա Բուքարէսի մէջ համախմբուած կայս. զինուորներու ձմեռուան պէտքերուն համար հանգանակութեան ձեռնարկելով, մինչեւ հիմա 75,000 դրուշ հաւաքած եւ ձեռնհաս պաշտօնարանին ղրկած է։

ՀԱԼԷՊԻՆ կը գրեն թէ հոկտեմբեր 30ի գիշերը Այնթապի մէջ ու չրջակայքները տեղացած անձրեւներէն հեղեղներ գոյանալով Այնթապի Թէնպ գիւղին մէջ վրանաբնակ գնչուներէն այր ու կին քսաներեք հոգի, տասերեք էշ ու երեք ձի խեղդուեր են։

— Հալէպի մէջ վերջերս բաւական ցուրտ կ'ընէ։ Առուտները ջերմաչափը զէրօ աստիճան ցոյց կուտայ։

ԱՆԱՏՈԼԻի երկաթուղիի Ընկերութիւնը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, Հայտար Փաշայի քարափին առջեւ նաւամատոյց մը չինեց Մախսուսէի չոգենաւերուն համար. հոն նաեւ սպասման սրահներ եւայլն կառոյց. միանգամայն երկաթուղիի գիծը մինչեւ նաւամատոյց երկարեց՝ ուղեւորներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար։ Այդ նոր գիծին չահագործման ու նորոգութեան ծախքերը եւ քարափի Ընկերութեան վճարուելիք գումարը, կոնտնագրին տրամադրութեանց համաձայն պիտի առնուին Հայտար Փաշա–Ինկիրլիի գիծին հասոյթէն, առաջին ութ քիլոմէթրը բացառութիւն կազմելու պայմանով։ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան Խորհուրդը, այդ մասին Անատոլիի երկաթուղիի Ընկերութենէն հարկ եղած բացատրութիւնները առանալէ եւ յետոյ, իր խորհրդակցութեանց արդիւնքը տեղեկագրեց Բ. Դրան։ Անատոլիի երկաթուղիի Ընկերութիւնը առաջարկեց որ Հայտար Փաշա–Ինկիրլիի գիծին դռան, միւս մասերուն համար իրեւ առաւելագոյն քանակութիւն սա յայտնելիները ըլլան։— Ա. կարգ 27 փարա, Բ. 20 եւ Գ. 10։ Հայտար Փաշա–Ինկիրլիի գիծին դիներու համար ալ դեղչեր ընել փոխադրութիւնները դիւրացնելու եւ աւելցնելու նպատակով. քանի որ երթեւեկող ուղեւորներու թիւը տարեկան 850,000էն աւելի է։ Բալաիք յաւելումը այդ դեղչին փոխարէնը պիտի նկատուի։ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան Խորհուրդը, սակայն, յաւելումները դեղչեց սապէս։—Ա. ու Բ. կարգ 20 փարա եւ Գ. 10։ Միւս առաջարկութիւններն ալ թէ փոխադրութեան եւ թէ հասոյթի տեսակէտով ընդունելի դատուեցան նոյն Խորհուրդին կողմէ։ Հանրօգուտ չինութեանց Խորհուրդը յարմար չդատեց որ նաւանգիստի վարձքը Հայտար Փաշա–Ինկիրլիի հասոյթներէն խառն կերպով առնուի, այլ կամ այդ մասն ալ մէջը ըլլալով գիծին ամբողջութենէն եւ կամ միւս մասերու յաւելումները Հայտար Փաշա–Ինկիրլիի մասին դեղչուելուն իբր փոխարէն համարելով, այդ վերջին մասին հասոյթներէն։ Խնդիրը հիմա կը քննուի պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին կողմէ։

ՍԵՐԳԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ, երէկ, Պելգրատ ուղեւորեցաւ, վասն զի քոյրը հիւանդ ըլլալով հոն հրաւիրուած էր։

Պ. Կ. ՕԳՈՒԱՆՈ, Օսմ. Պանքային նախորդ ընդհանուր տնօրէնը, երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով իր տիկնոջ հետ։ Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնը, բոլոր պաշտօնեաները եւ սեղանաւորական ու առեւտրական մեծ հաստատութեանց ներկայացուցիչները եւ ֆրանսական դեսպանատան պաշտօնեաները Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերի մաղթեցին։

—Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Պ. Տըգիէ, երէկ, եկա օրին, սեղան մը առաւ Պ. Կ. Օգուանոյի ու տիկնոջը։ Ներկայ էին նաեւ ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Պաբոթ, Պանքային խորհրդական Բանճէրի պէյ եւ ուրիշներ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ կիրակի օրը դուսմարուեցան Կ. Պոլսոյ ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիները՝ երկրորդ երեսփոխանի ընտրութեան համար։ Պառոն տը Վանտէօվր ընտրուեցաւ 53 քուէարկուներուն 35 քուէներովը։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ. — Բրոֆէսէօր Էրնէսթ Սէլլին Վիէննայի մէջ Էրամաս Վինտպանէնի գուսմարման տասն հրապարակախօսութիւն մը ըրեր է Թասանէզի սեպհականերուն նկատմամբ։ Նախ պատմեր է քանի մը բարեկամներուն հետ գարնան Պաղեստինի մէջ ըրած հնախուզութիւնները։ Զորս տախտակներ գտեր է որոնք են Բանանացի երկու իշխաններու նամակները Թասանէզ Թագաւորին ուղղուած։ Նաեւ երկու ցուցակներ որոնք այդ վերջնոյն զինուորներուն ու հպատակներուն անունները կը պարունակեն։ Բրոֆէսէօրը պարզեր է այդ գիւտին կարեւորութիւնը Պաղեստինի պատմութեան համար՝ Բրիստասի թուականէն առաջ ԺԵ. ու ԺԶ. դարերուն։

ՊԱՌՈՆ ՏԷ ՌՈԶԻԼՏ Իզմիր այցելած պահուն հազար ֆրանսական ոսկի նուիրած էր տեղւոյն հրէական որբանոցին համար։ Պառոնը հիմա փափաք յայտներ է որ այդ գումարով որբանոցին համար նոր չէնք մը կառուցուի։ Եթէ նոյն գումարը բաւական չըլլայ, Պառոն տը Ռոզիլտ պակասը պիտի լեցնէ։ Այդ նպատակով մասնաւոր պաշտօնեայ մը ղրկած է Իզմիր։

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին կիւլնար գաւառակին գայմագամ Ահմէտ Բիւշրի էֆ. կ'ըսէ Հագիգաթ, որ ապօրէն ընթացքին համար պաշտօնազուրկ եղած է, կայս. իրատէի մը համաձայն, դատարանի պիտի ենթարկուի, վասն զի սասանորդի տարբերու վարձակալութեան ամբաստանի մէջ զեղծումներ գործած եւ տեղւոյն կառավարական արկղակալ Մուսթաֆա պէյը քանըլորս ժամ բանտարկած է՝ ապօրէն կերպով։ Անոր հետ պիտի դատուին նաեւ մասնակցութիւն ունեցող ուրիշ պաշտօնեաներ եւ Իսպարէի ժողովին անդամները։

ԱՅՆԹԱՊԻ առեւտրական դատարանին նախագահ Հիւսէյն Խալքի էֆ. մեռեր է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Հալէպի մէջ կիրակի օրը քալէրայէ նոր դէպք չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներէն մէկը մեռեր է։

— Պաղատի նահանգին Ամնէ գաւառակին մէջ երեւան եկած քալէրան հետզհետէ թեթեւնալու վրայ է։

— Նոյ. 20ին Միւնէի մէջ (Եգիպտոս ժանտախտի մէջ դէպք պատահած է։

— Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ նոյ. 17էն 23 պատահած մահերու թիւն է 214, որոնց 1ը՝ կեղծամէկ, 1ը՝ կարմրախտ, 7ը՝ ծաղկախտ, 4ը՝ թիֆոյէ, 16ը՝ չնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան պատճառէ։

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ուրբաթ օրուան նիստի մէջ Տքդ. Յակոբի դիտել տուաւ թէ փոխանցիկ հիւանդութենէ մը եւ մասնաւորաբար կարմրախտէ վարակուած հիւանդի մը քովէն բաժնուելու պարագան իր վտանգները ունի եւ թէ հիւանդը բացարձակապէս մեկուսացնելու եւ հականէխական միջոցներ ի գործ դնելու է. մասնաւորապէս կարմրախտին միքրոպը կպչուն եւ մէկ քանի տարիներ դիմանալու կարող ըլլալուն՝ զայն միայն հականէխել անօգուտ պիտի ըլլայ։ Հիւանդապահներն ալ կրնան միքրոպին տարածման պատճառ ըլլալ։

ՆԱԻԱՅԻՆ ԱՐԿԱՆԸ.— Հաճի Տավուտ Յարգուն Ընկերութեան Քոնսթանթինոս չոգենաւը, 515 ուղեւորներով, նոյեմ. 16)29ին Սէլանիկէն ճամբայ եղած էր դէպի Քավալա ու Տէլէ աղա, երբ այդ երկու տեղերուն մէջտեղը մեքենայի խանգարում մը ունենալով կեցաւ։ Ծովը ալէկոծուած էր։ Նաւապետը իսկոյն ռադիոսանները պարզել տուաւ եւ երեք օր ծովին վրայ տատանելէ ետքը հասաւ Տրակտինա հրուանդանը որ անընակ ծովեզերք մըն է Լենսի հարաւային կողմը։ Բոլոր պաշարները սպառած ըլլալով, ուղեւորներ, ու նաւաստի անօթի էին։ Գ. կարգի ուղեւորները բրինձի պարկերը ծակելով սկսան բրինձ ուտել, բայց նաւաձիգներ հասնելով չոգենաւը Տարատանել տարին, սար մեքենան նորոգուեցաւ եւ յետոյ Իզմիր գնաց։

ՖԻՆԼԷՐԻ մէջ, առջի իրիկունը, Ետանի անուն մարդ մը, արբեցած ըլլալով, դաշոյն մը մխեց կուրծքը եւ ինքզինքը ծանրապէս վիրաւորեց։

ՊՈԼՍՈՅ Մահմուտ Փաշայի կողմը կօչկակար Սթրաթի, առջի իրիկունը, ապակեփեղկը փակելու պահուն, ապակին կոտրեցաւ։ Սթրաթիի աջ թեւը բազուկէն բաժնուելու աստիճան կտրուեցաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առանձայի մեր թղթակցէն ստացանք նոյեմբեր 19 ամսաթիւ նամակ մը ուսկից կը քաղենք կարեւորագոյն լուրերը.—

«Տ. Տ. Մահակ Ս. Կաթողիկոսը՝ իր հետ ունենալով Վաղարշակ վրդ.ը եւ իր մասնաւոր քարտուղար Մանուկ սարկաւագը՝ Սիս գնաց, Կիլիկիոյ թեմական գործերուն կարգադրութեան համար։ Բարոյական եւ կրօնական տեսակէտով զգալի բարւոքումներ կատարուեցան, Ս. Կաթողիկոսին հոգածութեան շնորհիւ. կը մնայ, ընդարձակ թեմերու Առաջնորդներն ընտրել եւ ժառանգաւորաց վարժարան մը հիմնել։ Այս վերջինին համար՝ հարկ է ըսել թէ բարերարներու դրամական նպաստներուն պէտք կայ։ Ս. Կաթողիկոսը՝ առանց դրամական օժանդակութեան՝ ինչպէս կրնայ իրականացնել ուսեալ կղերականներ պատրաստելու իր խորհուրդը։

«—Ամասիայի Առաջնորդին ընտրութիւնը պիտի կատարուի՝ Դաւառական Ժողովին կազմութենէն ետքը, որուն համար ցանցառ կերպով կը հանին քուէները։

«—Տ. Աղան վրդ. որ Ամասիայէն կուգայ, երեք օր Ատանա մնալէ ետքը Տարսոն ուղեւորեցաւ տեղւոյն քարոզչութիւնը վարելու, կաթողիկոսական կարգադրութեամբ, Բաւական կազդուրուած է եւ ճամբորդութիւնը մեծապէս նպաստած է իր առողջութեան։

«—Կիլիկիոյ կարգ միաբաններէն Տ. Խորէն Ծ. Վրդ. Դիմաքսեան, որ երկար տարիներ քարոզչի պաշտօն վարած է Ատանայի ու Մերսինի մէջ, Եօզղատի քարոզիչ ընտրուեր է»։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ վեհ. Սուլթանը՝ ի նշան Իր կայսերական բարձր համարման՝ բարեհաճած է Ա. կարգի Շէֆգաթ պատուանշան շնորհել Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Վահ. Դաբրիել էֆ. Նորատունկեանի Տիկնոջ եւ Բ. կարգի Շէֆգաթ՝ աղջկանը Օր. Անանիսի։ Կը շնորհաւորենք Տիկին Մարի Նորատունկեանը եւ Օր. Նորատունկեանը՝ այս բարձր պատուոյն արժանացած ըլլալնուն առթիւ։

— Տիրապէտիրէն հասած նամակ մը կը տեղեկանանք թէ Առաջնորդ Տ. Եղեկիէլ Ծ. Վրդ. Արչակունի վերջերս Արդնի վանքը այցելելով կարեւոր կարգադրութիւններ ըրեր է. նախ նոյն վանքին եւ կամուրջի աղբիւր մը հոսատեր է, չըրջակայ ջրաբեր մէկ գետնին վրայ թթենի անկելու հրամանդ տալով. դարձեալ վանքին եւ ամուսնալ մատակարարութեան հաշուեցուցակը մինչեւ մէկ ամիս եկեղեցիին բակը կախելով, փլած սենեակները նորոգելու հրամանդ տալով, սատ անդ ցիրուցան գտնուած գիրքերուն համար ալ յատուկ թանգարանակն տեղ մը պատրաստած է. Տ. Եղեկիէլ Վրդ. համոզեր է նաեւ ծերունի փոխ–վանահայրը որ վանքը չլքանէ։

— Դալֆեան որբանոցին մէջ պատրաստուող որբուհիներուն թիւը վերջերս աւելցած ըլլալով՝ նպաստի անբաւականութեան պատճառաւ, Պատրիարքարանէն դիմում պիտի ըլլայ Կայսերական Կառավարութեան, հացի եւ մսի նպաստին վրայ յաւելում մը ձեռք բերելու համար։

— Ս. Պատրիարքը կիրակի օրը Խասգիւղ գտնուելուն առթիւ ցուցակցական այցելութիւն տուաւ Տոքթ. Բէմհաճեան էֆ.ի, որ Դալֆեան որբանոցին բժիշկն է եւ թաղին աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ, եւ որ վերջին օրերս դժբախտութիւն ունեցաւ իր աղջիկը կորսնցնելու։

— Դանտիայէն (Կրէտէ) Պատրիարքարան ուղղուած հեռագիր մը կը խնդրէ որ Զլատեան Տ. Մ'բարձ.ը Տնչ. դառնայ իր պաշտօնատեղին, իսկ տեղւոյն Տ. Սահակ քահանան ալ հոն կանչուի։

— Խումբ մը չրջանաւարտներու մնացեալ քննութիւններն ալ տեղի ունեցան կիրակի օրը Դալաթիոյ խորհրդարանին մէջ ի ներկայութեան Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներուն ոմանց, եւ ուրախեցան։ Այս քննութեանց արդիւնքը պարունակող տեղեկագիրը պիտի հաղորդուի յառաջիկայ ուրբաթ գումարելի Ուսումն. Խորհուրդին։

— Սերասիոյ Առաջնորդի օգնական Տ. Մահակ Վրդ. Օտապաշեան այս առաւօտ մայրաքաղաքը հասաւ։

— Առաջնորդական Վիճակներու վերջին կազմակերպութեան համաձայն Սղերդը՝ Բաղէշի հետ միացուած ըլլալով, Սղերդի Գաւառ. Վարչութիւնը ցաւ յայտնած էր այս կարգադրութեան համար։ Դալով Բաղէշի Առաջնորդին, ան ալ իր կարգին դիտել կուտայ Պատրիարքարանի թէ, Սղերդ քանի մը օրուան ճամբայ հեռաւ կը գտնուի եւ եթէ Սղերդ միացուի Բաղէշի, ինք օգտակար չպիտի կրնայ ըլլալ, ուստի խնդրեր է որ Սղերդը նախկին Վիճակին մէջ մնայ։

— Նիդիպի Թաղ. Խորհուրդը կիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, կը յայտնէ թէ հոգեւորապէս տխուր վիճակի մը մէջ կը գտնուին քանի մը ամիսներէ ի վեր։ Եկեղեցին փակ է եւ ժողովուրդը զուրկ հոգեւոր մխիթարութենէ եւ քարոզէ։ Թաղ. Խորհուրդը այս առթիւ խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ զիրենք Ուրֆայի առաջնորդարանի իրաւասութենէն հանելով Այնթէպի Վիճակին կցէ, ըստ որում Նիդիպ՝ Ուրֆայէն 24 ժամ, իսկ Այնթապէն 9 ժամ հեռու է եւ իրենց ալ յարաբերութիւնները աւելի Այնթապի հետ են։

— Դուզկունճուզ–Իճասիէ միացեալ թաղերու մէջ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւն կատարուելով կիրակի օրը, քուէից բազմաձակ առաւելութեամբ խորհրդոյ անդամ ընտրուեր են՝ Տեարք Յակոբ Գորեան, Յարութիւն Մուրատեան, Կարապետ Պասմաճեան եւ Գրիգոր Էրմէկեան։ Համամատական մնացած են Տեարք Համբարձում Գազարեան, Լեւոն Հիւրքճեան, Նշան Մէրլէրեան, Ռուբէն Զըրամճեան, Նշան Հանէսեան, Տիրան Նազարեան, Սարգիս Էսմէրեան, Երուանդ Գարեան, Երամ Ճէնազեան եւ Յովհաննէս Հինդլեան, որոնց մէջէն Թաղ. Խորհրդոյ մը նացեալ հինգ անդամց լրացման համար ընտրութիւն պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի։

— Պէրութի հոգեւոր հովիւ Խապաեան Տ. Ներսէս Վ. հրաժարական մատուցեր է իր պաշտօնէն, չուզելով առարկայ ըլլալ ոմանց այս տարիշրջանին յարուցած դրպրոցական խնդիրներուն, որոնք այլ եւ այլ ձեւերով կը շարունակուին ցարդ։ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը գնահատելով Տ. Ներսէս Վ.ի ջանքերը՝ ի մասին յառաջդիմութեան տեղւոյն վարժարանին, չէ ընդուներ անոր հրաժարականը։ Տ. Ներսէս Վ. Պատրիարքական այս հրամանին վրայ համակերպեր է շարունակել մինչեւ յառաջիկայ մայիս։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՀՈՆՍՔԱՆԹԻՆՈՊԷԼ)

ԲԷՇԹԱ, 7 դեկտ. — Երեսփ. Ժողովը ընդունեց նախարարապետին առաջարկութիւնը՝ չնչելու՝ օրը երկու անգամ գումարուելու որոշումը։ Ժողովը յետոյ չարունակեց զինուորագրութեան օրէնքին վիճաբանութիւնը։

ՀՄՈՒ. — Պէլլունոյի տարողջ նահանգին մէջ 48 ժամէ ի վեր անընդհատ ձիւն ու անձրեւ կը տեղան։ Հեռագրական հաղորդակցութիւնները ընդմիջուած են։ Բալիարիի մէջ դաշտերը ողողուած են։ Թէրրալպայի մէջ (դարձեալ Սարտէնիա) տուն մը փլաւ եւ երկու տղայ մեռան։ Բրաթէի մէջ, Թասքանա, ողողումներու հետեւանքով, երեսուն քիլոմէթր տարածութեամբ լիճ մը կազմուած է։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՈՆ. — Ռուզվէլթ նախագահը պատգամագիր մը ուղղեց Խորհրդարանին եւ Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին նկատմամբ յայտարարեց թէ Վենեզուէլայի վէճին մէջ իրաւարարական դատարաններու սկզբունքը յաղթած է, ինչ որ բարեգուշակ է տիեզերական խաղաղութեան համար։ Պատգամագիրը կը շնորհաւորէ Խորհրդարանը նաւատորմին յարաձուն զարգացմանը համար. նաեւ կը յանձնարարէ երկրին չարունակել նաւատորմին յաւելումը՝ նոր նաւերու շինութեամբ։

ՊԷԼԿՐԱՏ —Արմատական կուսակցութեան երեկուան նիստին մէջ Սգբուլինային մեծամասնութեան եւ նախարարութեան միջեւ եղած անհամաձայնութիւնները կարգադրուեցան, որով նախարարական տագնապ մը անհետացած կը նկատուի։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԷՐԼԻՆ, 7 դեկտ.—Դեկտ. 15էն սկսեալ Բեղերպալերկի մէջ նոր խորհրդակցութիւններ պիտի կատարուին Ռուսիոյ եւ Դերմանիոյ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան համար։ Թէեւ անհամաձայնութիւններ կան, սակայն վերջնական համաձայնութիւն մը հաստատ կ'երեւայ, վասնզի Դերմանիա կարեւոր զիջողութիւններ ըրած է։

ՊԷՐԼԻՆ.— Ֆրանֆուրթեր Զայթունգ կ'ըսէ թէ Դերմանիոյ կայսեր առողջական վիճակը չատ գոհացուցիչ է։ Թէեւ ձայնը կատարեալս չէ գտած իր նախկին վիճակը, բայց քանի մը օրէն այդ կանոնաւոր վիճակը պիտի ստանայ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Խորհրդարանը փետրուար 2ին պիտի գումարուի։

—Տգեղաւին սայդ լուր մը չհասաւ՝ այն պարագան թէ Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ դաշնադրութիւն մը կնքուած ըլլայ, սակայն այսօր ստացուած հեռագիրներու համաձայնութեան համար նպաստաւոր հակում մը ցոյց կուտան։

ՀՌՈՄ.—Աւստրիոյ դեսպանը, երէկ, հրաժեշտի սեղան մը տուաւ ռուս դեսպան Պ. Նէլիտովի։ Դեսպանական մարդոց մարմինը ներկայ էր։

ՆԻՒ–ԵՈՐՔ. — Ցորենի գինը նորէն բարձրացաւ։ Փակուեցաւ 91։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ԱՅՍՕՐ ՆՈՐ ԲԱՐԶՐԱՑՈՒՄ

Այլեւ անցուցէք հետեւեալ սակարանական թուականներու ցանկը եւ պիտի տեսնէք թէ՝ մրցան օսմանեան «Ինիֆիէ»ն այսինքն միացեալ քանսորսիէն է որ տարերութիւն կ'ընէ բարձրանալով եւ շարթէ մը ի վեր ամէն օր։ Միւս թուղթերը գրեթէ բնաւ չեն չարժիր։ Այս առաւօտ դարձեալ վրայ դրած բացուելով բաւական գործառնութիւններ եղան։ Ամէն բերնէ գնելու հրամաններ կը տրուէին անանկ որ՝

ԲՈՍՖՈՐՈՒՍԷՆ ՎԵՐՋ

96 դրշ. 37 փարա եղած է «Ինիֆիէ»ն մինչ լրագիրս կը տպուի։ Մ.Հ.

ՓԱԿՈՒՄ 24 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ա.	96	19
Ամէնէն բարձր գին	»	96	21
Ամէնէն վար գին	»	96	07
Բուլգարիի Ծրկաթուղի զոց.	ֆր.	135	—
Ամէնէն բարձր գին	»	135	—
Ամէնէն վար գին	»	133	87

ԲԱՑՈՒՄ 25 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ք. Գ.	96	25
Բուլգարիի Ծրկաթուղի	ֆր.	134	—
Շիրքէթի Թարիքէ		39	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		415	—
Տէրբոզ		259	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	85
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	40
» ժուլիանես		1	95
» պարտատոմսուղթ		486	—
Թարաֆ Դ. Պոլսոյ		503	—
Թրանսվալ		112	—
Բրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն		266	1/4
ավրիոմ		73	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	—
« պարտատոմսուղթ	«	515	—

ՓՈՒԱՆԱԿԱՂԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Դրշ.	—	—
» » » չէք	»	169	20
Բարիզ » »	ֆր.	23	—
» » » չէք	»	—	—
Պերլին տատոկոս չէք	մարկ	18	70
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21	89

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանսնոց	Դրշ.	27	04
Անգլիական ոսկի	»	109	33
Եօլ եմբէքիտլ	»	89	30
Գրքմից	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	33
Մէճիտիէ	»	—	—
Բ.ալի Թղթադրամ	Օ. Ա.	5	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	88	87
Միացեալ պարտք) Բ. Գ	87	50
Միացեալ պարտք) զոց	87	75
Օսմանեան Պանքա	14	—
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մոնոքոլ	45	—
Գուլկարական 1888	98	—
Եգիպտական ինիֆիէ	102	—
օմինեալ	104	—
Թրանսվալ	4	31
Ցարին երկաթուղի	15	—
Քոխանակագիր	25	400

ԲԱՐԻԶ, 7 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	42
Միացեալ պարտատոմսուղթ բաց.	Դրշ.	84	37
Միացեալ պարտատոմսուղթ զոց.	»	89	55
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	606	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուլգարի երկաթուղի	»	137	50
Օսմ. մաքսատուն	»	468	—
Օսմ Ռէժի	»	387	—
Բրիքոտիզէ Քիւրը 4 %	»	501	—
Քոնէտի Լիոնէ	»	1131	—
Իտալական Ռանթ	»	104	10
Սպանիական արտաքին	»	88	90
Թրանսվալ	»	111	50
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	190
Դրամագրոյ	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 7 Դեկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	70
Բուլգարի երկաթուղի	»	143	—
Օսմ. Ռէժի	»	255	—

ՊՐԻՈՒՍԷԼ, 7 Դեկտեմբեր

Միացեալ պարտք		88	55
Բուլգարի երկաթուղի		135	75

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՄԻԱՑՈՒՄ ՕՍՄ. ՓՈՓՈԽԵԱԼ ՊԱՐՏՔԻ

Երկաթուղիի պարտաթուղթերու կտրոնի թերթին անջատումը

Օսմ. Կայս. Պանքան, Դալաթիոյ մէջ, սովորական ամէն օր պիտի ընդունի, բաց ի ուրբաթէ, ժամ 10 էն մինչեւ իրիկուան ժամ 3, իրեն ներկայացուելիք երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթին անջատման եւ երկու ֆր. փոխարժէքին դանձման համար։ Այդ պարտաթուղթերուն հետ պէտք է ներկայացուին թուագրեալ պրտրտներ, կրկին օրինակ եւ կարելի եղած ճշդութեամբ պատրաստուած։ Անընթռնելի կամ ուրբուած եւ նորէն գրուած թուանշաններ պարունակող պրտրտները պիտի մերժուին։ Պրտրտները պէտք է թուական ուներն եւ օրինաւոր կերպով սորագրուած ըլլան։ Հասցէին հետ պէտք է պարունակեն նաեւ ներկայացնողին անունը եւ մականունը։ Պանքան ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ կը դնէ պրտրտի օրինակներ։ Պաշտօնեաները պիտի պատասխան պրտրտն, երբ ներկայացնողը կարող չըլլայ։ Պարտաթուղթերու յանձնումին փոխարէն պանքան անուանական ստացագիր մը պիտի տայ՝ ցոյց տուող այն պայմանագիրը որու միջոցին Պանքան պիտի կատարէ ներքին գործողութիւնները ու ճշդումը։ Այդ ճշդումը կատարուելէ յետոյ իրենց տէրերուն սովորական պայմաններով եւ պիտի որուն այն պարտաթուղթերը օրոնք վիճակահանութենէ չահած են եւ կամ անվաւեր։ Որոշուած պայմանագիրը ուարտելէն ետքը Պանքան այդ ստացագիրները ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ պիտի դնէ երկաթուղիի պարտաթուղթերը կտրօնի թերթը անջատուած, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւր պարտաթուղթի համար երկու ֆր.ի փոխարժէքը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾՔ

396 ՄԵԾ–ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԾԱՆԻ ԳԱՐԵՋԱՏԵՂ ՎՐԱՑԻ ՅԱՐԿԸ
(Ձիւռ Զարգանեանց գործ)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յարգեւնման գնակներ, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ ասրիքի, ծամելութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն։ Երաշխաւորելի։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ատցաններու մինչեւ ատ ատամներուն ցաւի ատամնահանութիւն։

Զմեռներ կիրակի օրերն ալ, (մինչե

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրոշազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՊԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմանագիրով ու անմրցելի գիներով։ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չափաբաժնի մասնակցութեամբ եւ եռաբեւեռեալ տոկոսի տակերով, ինչպէս նաեւ ազգկանց դրամագլխի ու մանր աղայոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ զանձելի տարեթոշակներու։
Կ'ՍՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՑԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՆ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՆ ԱԶԳԷՆ ԱՆՑՐԵԼ, Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ԶԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՔ Ֆ. ՊԱՌՆԱԳԱՆ
Պոլիս Պառնաբաս խան

HUILE de HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցոյանի է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձրմերը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ եւ կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը դուտ ու առաջին կարկի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է դիմել դեղագործներէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, եւ որոնց գործածութիւնը ուեւի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հոկ թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անսոսկիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամենուն ծանօթ է որէն եւ Բարիզի Ինֆոն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն եւ նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոկի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով։

EMULSION HOGG

Իրածոնսնաթ տր co եւ սուս կը պարունակէ

Մէկ տէրն է Թ. Բ. Հոկ, 2 թիւ, Բասթիլիոն Բարիզ։ Մեծաքանակ կը ծախուի Լիոնար Մանոնի քով, Սուսուֆեան խան, Պոլիս։ 23—30

ՀԱՎԱՍՏՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԽԱՑԾՂԱՆ ՀԱԳՔԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան շինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագքը Էքրէմ խայծղանը օսմ. ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հաղի, ծնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտ առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուներու եւ դեղարաններու մէջ։ Դիւն է հինգ դրուշ։ 28—80

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս ու ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Գրնտորգիի հանքային ջուր, եւ լուսագոյն արդիւնքը ձեռք բերէք։
ՅՈՒՍԷՖ. ՍԹԵՓՈՒԼԻՍ

ՍՇՍ ԿԼԻՄԱՏՅԻ ՄԷՋ

Ընդհանուր վիշտեր կան որոնք այս աշխարհածանօթ դեղով կատարելապէս կը բժշկուին։

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

SCOTT'S EMULSION

Հաղ, հարբուխ, և բոլոր որկորի և թոքի վիշտերը ինչպէս թոքացաւ, և պրոնշիտ, շնչառութեան և կուրծքի երակներուն փորփոքումը և միւս տարբերութիւն պատճառող անհանգստութիւններ՝ անմիջապէս կը զսպուին, և կը տկարացուին և վերջապէս կը բժշկուին։ Կամանաւանդ ծիւրական ախտի նկատմամբ՝ առաջին նշանները տեսնուած ատեն, անմիջապէս առաջը կ'առնէ։ Եթէ ընտանիքի մը մէջ այսպիսի աղետ մը կայ, պէտք է դեղարան մը դիմել և

ԸՍԿՕԹԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

մը առնել։ Ընդօթի Խաղադրութիւնը այս աղետը կը դադրեցնէ և տան մէջ ուրախութիւնը կը վերականգնէ։

Բոլոր դեղադրներէն և դեղավաճառներէն իւր ծախքին։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութիւնց գումարն է 19,584,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, ողջոյ օժանդրամագլուխ այլեւայլ կարգագրութիւններով, տարեւոր սակերով ու եղանակաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագրը անիմնելի կը դառնայ, այնինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չընելու ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տալու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛և է սահի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագրեալները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Գոնձուած Ապահովագրեալ 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայաշէն ու քարտէսիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ եղանակաւոր պայմաններով։

ՓՈՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մասին աշխարհս ո՛չ կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժին է հարիւրին 18 ուկիս. 1897ինը՝ հարիւրին 18 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուներն են ԲՐԻՏԻ ԼԻՈՆԻ կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍԷՐԻԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿՍԻՐՈՒՈ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Ռոգիոն։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թահթապրան խան, Օ. Մ. Պանքային դիմացը։

Գաւառաց համար պատասխանատու երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Զղջացութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, էնֆիլէնցա եւ ամէն չգային հիւանդութիւն, ապահովուած է կը գտնեն տոքթէօր Դր. Ռոնենի հակաղղացաւական դեղահատներու միջոցաւ։ Գին, տուփը գրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մեր. բանց, Տոքթէօր Դոռնեի եւ ընկ. 75, Ֆոյէսի փողոց, Բարիզ, կ. Պոլիս, Ճ. Մէկիլիի որդիի եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 17—30

ԲԷՐՇԵՐՈՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 410

Բէրշերոն վաճառատունը որ կ. Պոլսոյ վաղեմի մէկ հռաստատութիւնն է, նորէն բացած է ոսկեզօծման, փայլի ու կահ կարասիքի գործարանը ու վաճառատունը։ Վերանորոգած է գործարանին մէջ պատրաստութեանց եղանակը. նաեւ բաւական կարեւոր դրամագլուխ մը ունի։ Ծանձնուելիք գործերը կատարելապէս, կարճ միջոցի մէջ ու խիստ ժամն կը կատարուի։ Իր հին համբաւը պահելով ժողովրդեան համարումը ու վստահութիւնը պիտի շահի։ Վաճառատան ու գործարանին մէջ շատ կարեւոր նորութիւններ կան։

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեռերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդհանուր հրդեհի, ամէն տեսակ տեսակներու, ճամբորդական պատասխանատուութեան, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու. ստորոյգ խորհրդակցել էն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս ծախսուած	10,666,667 ֆր.
Ի խառնութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դրամատուն ապահովագրին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններ համար դիմել

Եւ Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան. Վոյվոտա, Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Էսկի Կէմրի կ խան, Բարափին դրան։

Տնօրէն, կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՐ

Ընդհանուր Հրի և Պոլսոյ եւ Օսմանի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Գօգո	1021	Մարմս	724	Բօգարթս	186
Ալէքթ	3607	Գօնկս	2906	Դրուոնս	1693	Մարդենկս	2273	Մարքս	1113
Անճէլս	1841	Գորոս	895	Լիրս	775	Մարգէլիս	3709	Միրիս	1735
Արրոսզս	2271	Ցիտս	4311	Լիտալկս	1531	Միքտաս	3557	Միլիս	1193
Գասանս	1322	Ջօշնս	937	Լիսաու	3720	Միլս	1057	Մէքրս	1200
Գորտինս	1264	Ցարս	2383	Լեթրակս	3600	Մենդիպէլիս	1735	Փասս	1328
Գրավս	1073	Ցոարս	1713	Լումսդէր	595	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրիլս	841	Տիմաս	504	Խակ	2254	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրիֆիս	4451	Իարս	2464	Իտանս	5540	Օռիս	4100	Թրիէտս	1476
Դէլրս	1671	Իլսորտաս	1520	Ցիլնս	1680	Ցնէարիս	4086	Թօրքիս	487
Գալիրաս	1837	Իրաս	1841	Բէլտս	1053	Ցրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ցիտս	954	Բօլրինս	2327	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ցիկլանտ	1828	Բօլմս	1700	Բոլս	510	Հօլս	1239
Զիբակս	2729	Ցլամինկս	349	Լէս	1053	Ռիալնս	2229	Վէլինգտրնս	2396
Սիսէրս	1831	Ցրոնկիսրս	4532	Լէբանոս	2272	Ռինալտս	1663	Տէտս	1850
Գլիս	2697	Ցալթէրս	3060	Լիվրբս	1843	Ռոլլս	1613	Զէրս	1200
Գոլրբատս	4235	Ցիդանս	1243	Լօրէնցս	2191	Ռսէրս	1789		

Ընդհանուր վճառքով Հալլէն հոս հաստատ է։
Գլիս շոգենաւը, նաւապետ Սընկ։
Ընդհանուր վճառքով Հալլէն հոս կը պատասխանի։
Հարաբերութիւն, նաւապետ Բրօքթ դեկտեմբեր 13ին։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի Պորտլի Միջերրականի ի Սեւ Ծովի միջեւ բանող օրինաւոր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Համսկ	3000	Թիպս	2500
Անապ	3000	Նէրթիս	2400
Թէլրոս	3000	Օսայրս	2250
Բեանդրուս	3000	Բէրս	2250
Թարրս	3000	Մէքինս	2000
Սամանի	3000	Ֆասրնի	1500
Մարիօվիս	2500	Հիլէտ	1500

Դիմել տալ Ֆ. Վ. ՈՒԻԹՕՆ և ԸՆԿ
Ի Պոլիս խան
ՀԷՔՍՈՆ ՄՈՍ և ԸՆԿ
Լ... Հէրմ Ֆրանք Լեմանս

ԿՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԱՑԻ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանեցնէ Լիվերբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	550
Սարմանիա	18900	Փենսիլվանիա	434
Լուսիտանիա	12950	Վէրնա	3225
Լամբանիա	12950	Բաւարիա	2945
Նուբիանա	8843	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբերիա	2932
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3558
Սէրվիա	7392	Նիլէրս	218
Սուան	7269	Էրէսպուրի	16

Դիմել տալ

ՅՈՒԼԻ և ՍԷՆԷՐ
July et Seager

Մանրամասնութիւն համար, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա ... 255

COMP... RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԱՑԻ

ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երեւեցեալ ելեւէջներ

Ցուլիս

Գ. 25/8 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առտուն։ Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Փիրէ, Թարապլուս-Շամ, Գէրմէ, Նափլ, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։

Բ. 27/10 Սուխում ժամը 10ին առտուն։

Շբ. 29/12 Մէրսէյիւս, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
Սուխում ժամը 2ին իրիկուն։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մ. ԲՐՈՒՆ ԵՒ ՀԵՑԿԱՆԵՐ
Ն. ԲԱՐԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՒՈՒԹԵՐ

Դեկտ. 8ին Սիրիսախ, ուղ. Մարսիլիա։
Ցանկանց առաջարկ Բարիզի Նամակ։ Առաքիչ հարգել 245 ֆրանք. Բ. հարգել 175 ֆրանք. Ցանկանալու համար դիմել Գրասենեակին Գալաթիոյ Գալաթիոյ Հան 516 Ֆ. ՌԷՊԷՐ։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող օրինաւոր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ցլավիա	3000
Առաքենան	10500	Էմիրտրին	3500
Բէլգրաւիան	10500	Գրոմ.ան	3000
Լանքասթրիան	9000	Պրէտրիան	2500
Նիլատէլֆիա	9000	Նրասիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Ամէնիան	2500
Ճորգիան	8000	Անտուլգան	2500
Հասդոնիան	8500	Ցլատրին	2500
Ֆիրդինեան	8000	Լիսպոն	3000
Ֆալէրնիան	3700	Մոնտ	900
Վալենիան	3700	Ցորգ	800
Ցլամինեան	3700	Լոնդոն	8.
Ֆասլիան	3500		

Ապրանքի ուղարկելու համար դիմել տարանքի ալրաց ... Գալաթիոյ մասնաճիւղ Հանելու համար դիմել Հրամանատարի գրիկ լրագրատան ... 24 ժամ տալով։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ԷՖՍԱՐ ԼԱՍՈՆԻՆ
Գալաթիա, գրասենեակ մը մասնաւոր հին տեղ 800

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹԷՐԹՈՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,ի (204)

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏՒՍ ՊՈՒԱԼՈՒՊ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՁԸ

Գ

Կոմսուհին չարժուձեւով մը քաջալերեց Մաքսիմը։

—Մօրեղբայր, հիմա ինչ կը խորհիք կացութեան վրայ հարցուց Մաքսիմ մեղմօրէն։

— Կը խորհիմ թէ այս ամէնը կատակերգութիւն մը է, եւ մինչեւ որ անձամբ չհարցաքննեմ Վիլեորին... պատասխանեց Պ. Տորժէր բարկութեամբ։

Սեղանաւորը չմարողջացուց իր պարբերութիւնը։ Դուռը բացուեցաւ, ու Ժորժէ հիդ ատենին ներս մտաւ, իր վրայ հրաւիրելու համար Պ. Տորժէրի բարկութիւնը, որ դուլեց։

— Անչահ, ինչ գործ ունիս հոս։

— Ինչո՞ւ համար ներս կը մտնես, իմ կողմէս չկանչուած, ըսաւ Մաքսիմ, որ կ'ուզէր այդ վճռական տեսակցութեան վերջին վերապահել Ժորժէի մուտքը։

— Փոքր թշուառական, ոսոխականին տալու է քեզի, որպէս զի բանտարկուիս։ Աղջիկս ամէն ինչ բսաւ ինծի։ Դրամարկղս կեղծ բանալիով բացող չարագործներուն օգներ ես։ Գող մըն ես դուն։

— Այո՛, պատասխանեց սառնակը հանդարտօրէն, եթէ երբեք գողնալ կը նշանակէ պատուական մարդոց օգնել՝ վերցնելու համար այնպիսի թուղթեր, զորս դէմ մը կ'ուզէր գործածել՝ չարիք հասցնելու համար անոնց։ Եթէ կը կարծէք որ արժանի եմ պատժուելու ձերբակալել տուէք զիս։

— Շա՛տ լաւ, ըսաւ Մաքսիմ անհամբերութեամբ, բայց քեզի արդիւնք մի առանց թշուառութեան ներս մտնել, եւ կը...

— Պարոն Մաքսիմ, մի նեղանաք։ Վիլեորին ներս հրեց զիս։

— Ի՛նչ, Պ. Վիլեորի մի՝ խենթեցա՞ր մինչ։

— Խենթի պէս եկար, ու ինծի հարցուց թէ Պ. Տորժէր ալխատութեան սենեակին մէջ կը գտնուէր։ Պատասխանեցի թէ ձեզի, օրիորդ Ալիսի, տիկին կոմսուհիին ու Պ. Բապէրի հետ կը զրուցնուէր... այն ատեն ինծի յանձնեց սա նամակը, պատուիրելով ընդհանուպ Պ. Տորժէրի տալ, ու ինք կծիկը դրաւ։

— Նամակ մի, գոչեց Պ. Տորժէր, Վիլեորիէն նամակ։ Ինծի տուր։

Ժորժէ ձեռքը բռնած էր այդ նամակը, զոր Պ. Տորժէրի տուաւ։ Սեղանաւորը սենդոյտ ձեռքով պատռեց անոր պատարանը։

Ներկաներէն իւրաքանչիւրը հասկցաւ թէ ընտանեկան այդ առեղծուածը մօտալուտ էր, ուստի լռեց ամէն ոք։

Սեղանաւորը կը կարդար նամակը, ու իր դէմքին վրայ առաջ եկած տպաւորութիւններուն կարելի էր աչքով հետեւիլ։ Զգալապէս կը ժժգունէր, դիմագիծերը կ'ալայլէին, եւ ընդհանուպ երկու խոշոր արցունքներ ինկան այտերուն վրայ։

— Կ'արտասուէ, լաւ նշան է խորհեցաւ Մաքսիմ։

Ալիս եւ Ռոպէր սպասեցին անձկալից։

Վերջապէս Պ. Տորժէր գլուխը վեր առաւ եւ ալայլած ձայնով մը ըսաւ.

— Մարի՛ ըրէք։

«Պարո՛ն, ասիկա իմ խոստովանութիւնս է։ Արդէն իմացած ըլլալու եք թէ գէշ գործ մը ըրած եմ, որովհետեւ քիչ մը առաջ հանդիպեցայ այն բարեկամին, որ առանց դիտակցութեան աջակից եղաւ ինծի։ Ձեր քեռորդին այդ բարեկամին հետ կը գտնուէր։ Ժորժէ կը հետեւէր անոնց, եւ հետեւեցաւ տեսայ որ ձեր տունը կը մանէին ամէնքն ալ։ Հասկցայ թէ իմ տարքս պատմելու կոչ դային, եւ զղջցի իմ կորուստս։ Ուրեմն ինծի կը մնայ Ֆրանսայէն հեռանալ, ալ ետ հոն չդառնալու համար։ Այս իրերկուն իսկ Բարիզը ձգած պիտի ըլլամ։

«Իմ պատիժս գտայ. չեմ գանգատիր ընաւ, եւ եթէ ձեզի կը գրեմ, ինքզինքս արդարացնելու համար չէ։ Բայց նուազ խոստութեամբ պիտի դառնէք զիս, եթէ կարդաք իմ անկեղծ խոստովանութիւնս։

«Այն օրը երբ Պ. Ֆորիսոֆ եկաւ ինէ պահանջեց արկղիկը, քանի մը վայրկեան առաջ գրասենեակ հասած էի եւ դրամարկղը բաց գտած։ Ինքզինքս կը մեղադրէի գողութեան առաջին փորձը իմաց տուած չըլլալուս համար։ Երբ տեսայ որ գաղերը վերկած էին իրենց գործը ու այս անգամ յաջողած՝ չուարեցայ մնացի։ Այն ատենն որ յիսուն հազար ֆրանքին գողցուիլը ստուգելով, բոլորովին կը մտնայի թէ առջի օրը դատ տեղ մը դրած էի պանքամներու հինգ տրցակները, փոխանակագիր մը վճարելու համար։ Անոնք գրասենեակիս գզրոցին մէջ մնացած էին, երեք օր յետոյ գտայ այդ դումարը։

«Այդ միջոցին կ'տմբասանէիք Պ. ... Ֆարնէլը, ու Պ. Ֆորիսոֆ մտադրած էր հետապնդել զայն, իր արկղիկը եւ առնելու համար։ Ես չեմ ամբաստաներ Ռոպէրը՝ որ իր բարեկամութեամբ պատուած էր զիս, բայց կը կասկածեմ անոր վրայ։

«Երբ ձեռքս դրի պակսած դումարին վրայ, իմ առաջին շարժումս եղաւ ուրախութեան շարժում մը։ Ուրախ էի որ պիտի կրնայի ապացուցանել թէ կը զբաղարտէին բարեկամս. առոր համար կը բաւէր ձեզի եւս դարձնել այդ դրամը։

«Դժբաղդաբար դուրս ելած էիք. չկրցայ ձեզ տեսնել իրիկուան, ու սոսկացայ յաջորդ օրուան յետաձգել գումարին վերադարձումը։

«Այդ դիմումը արդէն իսկ ծանր կը թուէր, որովհետեւ իրաւունք ունէիք երեսիս տալու իմ անհոգութիւնս։ Արկղակալ մը որ յիսուն հազար ֆրանքի գումար մը կը մոռնայ գզրոցի մը մէջ, շատ յանցաւոր է, եւ իր անհոգութիւնը ծայրայեղ կը թուի։

«Սակայն որոշած էի դիմագրաւել յանդիմանութիւնն մը, որուն շատ արժանի էի։ Բայց ուրիշ դէշ մտածում մը ունէայ։

«Երբեմն համարձակած էի ձեր ընկերակիցը ու փեսան ըլլալուս վրայ խորհիլ։ Սրազ մըն էր ատիկա, բայց ինծի նկատմամբ այնքան շահագրգռութիւն ցոյց տուիք որ այդ երազը անիրագործելի չէր թուեր ինծի։ Սակայն ո՛չ մէկուն բան մը ըսած էի այն անուրջներուն վրայ՝ զորս կը գգուէի գաղտնաբար, ու ոչ ոքի ալ ընդունարել տալ չպիտի ուզէի յոյսի մը սաղարը։

«Համակերպեցայ լուռ սէր մը տանել օրիորդ Տորժէրի նկատմամբ, որովհետեւ անշահախնդիր սէրով մը կը սիրէի զայն եւ կը մաղթէի որ ազգատ ըլլար, բացի ի բաց ամուսնութեան խնդրելու համար զայն։

«Այնքան ուրիշ տառապեցայ որքան անիկա չէր սիրեր զիս, քանի որ նշանուած էր Ռոպէր աք Ֆարնէլի, իմ ընկերս ու բարեկամս։

«Ու Ռոպէր, իրեն եղած մեղսամին վրայ վիրաւորուած, մեկնած էր, երդուելնալով որ Ֆրանսայէն պիտի հեռանար ու ալ ետ չպիտի տեսնէին զինքը։ Օրիորդ Տորժէրի ու իմ միջեւ դանուող խոչընդոտը անհետացած էր։ Պատրանք ունեցայ հաւատալու թէ Օրիորդ Տորժէր թերեւս մոռնար բացական ու վերջապէս նշմարեր թէ կը պակսի զինքը։

(Շարունակելի)